

378.198
ก 125 ส
ร.2

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

กนกรัตน์ นาคฤทัย

378.198
ก125ส
ร.2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ตุลาคม 2540
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4 110881

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
กนกรัตน์ นาคฤทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกธุรกิจศึกษา

ตุลาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแผนกวิชา โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีเพียงด้านอาคารสถานที่ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรอบการศึกษา โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีเพียงด้านการบริการนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE LEARNING ENVIRONMENT AT COMMERCIAL COLLEGE UNDER THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION IN BANGKOK ACCORDING TO
THE OPINIONS OF STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

KANOKRAT NAKHARUTHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Business Education
at Srinakarinwirot University

October 1997

The purposes of this study were to survey and compare the opinions of students towards the learning environment at commercial college under the Department of Vocational Education in Bangkok. The area of learning environment was analysed into 5 factors, namely: learning and teaching, social peer groups, student activities, student services and physical resources.

The population consisted of first and second year students in the Diploma Certificate program in the following four divisions: Accounting, Secretarial, Marketing and Business Computing. The students were from normal and special sections in Semester 2 for the academic year 1996. By stratified random sampling, the sample obtained in this study consisted of 357 students.

The instrument used to collect data was a rating scale questionnaire which had 52 items. Statistics applied in the study were percentage, mean and standard deviation. F-test and t-test were used to examine the data for significant differences.

The study findings were as follows:

1. The commercial college students had a moderately level opinion of the overall learning environment but they had a higher opinion of learning and teaching.
2. The opinions of commercial college students from different divisions overall on the five factors studied were highly significantly different at .05 level. Only the physical resources factor was not different.
3. The opinions of commercial college students from different sections overall on the five factors studied were not different. Only student services were significantly different at .05 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
ธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รศ.ปรีชา ลีมาไทย)
.....กรรมการ
(รศ.อดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รศ.ปรีชา ลีมาไทย)
.....กรรมการ
(รศ.อดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.อารี พันธมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน ๗ ๒๕๔๐ พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ปรีชา ลีมไทย ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์อดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. อาลี พันธัมณี กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งข้อคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้การวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จุใจ แสงพันธ์ุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุมา ศรีสุภินานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลักษณ์ ศรีมาวิน และอาจารย์สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศักดิ์นา บุญเปี่ยม ที่กรุณาประมวลผลและให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และ Mr. Kenneth Singh ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขสำนวนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณอาจารย์อมรรัตน์ กริธาธร ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการแจกและรวบรวมแบบสอบถาม และขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้เป็นอย่างดี รวมทั้งเจ้าของเอกสาร ตำราและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาใช้ศึกษาอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้ให้กำลังใจและถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย	9
วิธีการศึกษาและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย	14
สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	16
สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	19
สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา	22
สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา	26
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	96
วิธีการดำเนินการวิจัย	96
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	116
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	118
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม	128
ภาคผนวก ข คำอ่านจรรยาบรรณของแบบสอบถามเป็นรายข้อ	140
ภาคผนวก ค ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	143
ประวัติย่อของผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิทยาลัย แผนกวิชาและรอบการศึกษา ...	36
2 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	47
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน	49
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์ เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน	50
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์ เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	51
6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์ เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา	52
7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์ เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา	54
8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์ เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่	55

9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเปี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแผนกวิชา เป็นรายด้านโดยรวม	57
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามแผนกวิชา	59
11	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามแผนกวิชา	60
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา	61
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำแนกตามแผนกวิชา	64
14	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำแนกตามแผนกวิชา	65
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา	66
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา	69
17	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา	70

18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา	71
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา	74
20	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา	75
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา	76
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามแผนกวิชา	79
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา	80
24	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรอบการศึกษา	83
25	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา	84
26	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา	86

27 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	
ด้านกิจกรรมนักศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา	88
28 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	
ด้านการบริการนักศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา	90
29 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	
ด้านอาคารสถานที่ วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา	92
30 คำอำนาจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม	
ทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	141
31 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียน	
การสอน	144
32 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคม	
กลุ่มเพื่อน	145
33 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรม	
นักศึกษา	146
34 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการ	
นักศึกษา	147
35 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคาร	
สถานที่	148

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก นักการศึกษาในปัจจุบันก็มีความเชื่อว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งถ้าเราสามารถจัดสภาพแวดล้อมให้ดีแล้ว ก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดีได้โดยง่าย สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งสำหรับเด็กคือบ้านและโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามีบทบาทมากขึ้น ในด้านการถ่ายทอดวิชาความรู้ ลักษณะนิสัย อาชีพการงาน และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของผู้เรียนเป็นอันดับสองรองลงมาจากบ้าน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีอิทธิพลต่อผู้เรียนคือ พฤติกรรมการบริหารโรงเรียน พฤติกรรมครู กระบวนการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียน ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในสถานศึกษาโดยตรง ที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับผู้เรียน

อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533 : 18) ได้ทำการวิจัยสรุปว่า สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน ต่อการอบรมสั่งสอนของครูอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งหลายทั้งมวลทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ทั้งที่ติดตัวนักเรียนแต่ละคนหรือครูแต่ละคนเข้ามาในชั้นเรียน เป็นสิ่งที่ควรสนใจ ไม่ควรเพิกเฉยละเลย เพราะสิ่งเหล่านี้เองที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละคนโดยสภาพที่เป็นจริงนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าใดนัก ส่วนใหญ่จะมองข้ามไป จนทำให้เกิดปัญหาด้านความประพฤติ หรือการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เมื่อถึงเวลานั้นก็อาจสายเกินไป หรือเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก ดังนั้นถ้าครูและผู้บริหารได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญและปรับปรุงให้ประสานสัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพต่าง ๆ ก็จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ไปได้มากทีเดียว

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยมีความสำคัญต่อทัศนคติ พฤติกรรม แรงจูงใจ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่มาก สภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ดีจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่า วิธีสอนของอาจารย์ และกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการการประเมินผลการเรียน ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เช่น อาคารสถานที่ และสิ่งแวดลอม เป็นต้น สภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ดีจะช่วยให้นักศึกษา เรียนรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต มีระเบียบขั้นตอนของการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความกระหายใคร่รู้ใคร่เรียน ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญนักศึกษาและอาจารย์สามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางและเสรี ความร่วมมือและความสัมพันธ์ในทางที่อบอุ่นในกลุ่มนักศึกษาที่อยู่กว้างขวาง กิจกรรมทางวิชาการมีคุณค่าและได้รับความสนใจจากนักศึกษา (ลีปนพนธ์ เกตุหัต, ม.ป.ป. : 4) สภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ดีย่อมส่งผลต่อความจงรักภักดีของนักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาของตนเองด้วย

แนวทางหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สูงขึ้นนั้น วิจิตร ศรีสอาน (2518 : 71) ให้ทัศนะไว้ว่า หลักการจัดการศึกษาชั้นปริญญา อันเป็นงานสร้างบัณฑิต ต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสำคัญ คุณภาพเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตพัฒนาศักยภาพสติปัญญา ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างเฉลียวฉลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของซัตเทอร์รีและดอนเนลลี่ (Sutterry and Donnelly. 1973 : 157-173) ที่ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา และการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัย

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษาในสังคมวิทยาลัย (วิไลวรรณ พิษยานุวัฒน์ และสมหวัง พิษยานุวัฒน์. 2519 : 21) สภาพแวดล้อมเป็นตัวเราที่มีศักยภาพ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา รวมทั้งกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย (Astin. 1968 : 56) เป็นสิ่งบังคับให้ทุกคนในสังคมวิทยาลัยต้องกระทำ เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ วินัย ข้อบังคับ และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเสริมแรงให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะแสดงออกเป็นการเสริมสร้างบุคลิกของตนเอง ดังนั้นถ้าวิทยาลัยต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ วิทยาลัยจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

และพัฒนาตนเองจนสุดขีดความสามารถ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการคือ ความเป็นศิวิไลซ์ (Educated Man) (วิจิตร ลีนลี้. 2534 : 39)

การจัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ดีจะช่วยส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษา เป็นผู้ที่มีพร้อมด้วย ความรู้ ความสามารถ ความเจริญทั้งกายและจิตใจ มีบุคลิกภาพที่ดีงาม (รังสรรค์ หันสันเทียะ . 2526 : 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้นักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความวิตกกังวล สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยสร้างลักษณะนิสัยและค่านิยมที่ถูกต้อง ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา โดยเฉพาะทางด้านจริยธรรม คุณธรรม อันก่อให้เกิดวินัยในตนเองและ คุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นครูในอนาคต (ดุสิต คงตระกูล. 2526 : 129)

สถาบันการศึกษาจะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายได้ สภาพแวดล้อมของสถาบัน การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากแนวนโยบายที่ปรากฏในแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ที่มุ่งปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของ การศึกษาให้สูงขึ้น โดยเน้นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตลอดจนปรับปรุง เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และระบบการบริหารงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและ เอกชนรวมทั้งพัฒนา ระบบบริหารสถาบันการศึกษาให้มีความเป็นอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตาม นโยบายของรัฐบาล

ในแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิทยาลัย อาชีวศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นสถาบันที่พัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ ให้สามารถผลิตกำลังคนสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและบริการ โดยเน้นการให้ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงานเพื่อการ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัย การบริการวิชาชีพ ชุมชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม (กรมอาชีวศึกษา.2533 : 21) สถานศึกษา ทุกแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะต้องเร่งรัดพัฒนาเพื่อให้สามารถเป็นผู้นำในการจัดวิชาชีพในชุมชน โดยการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในการพัฒนาอาชีพ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม (กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 15)

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้เปลี่ยนแปลงไป มากมีการเปิดรับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น และมีการขยายตัวหลายด้าน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยน

แปลงทางด้านเทคโนโลยี การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภายในวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ รวมทั้งด้านอื่น ๆ อีกมาก เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในอันที่จะทำให้ นักศึกษามีชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้ และมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าว่า นักศึกษาที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในวิทยาลัยพณิชยการ ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 4 วิทยาลัย คือวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย จะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย โดยมุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย 5 ประเด็น คือ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ ว่านักศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 แห่ง มีความคิดเห็นอย่างไรกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและคณาจารย์ ที่จะได้ทราบความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา อันจะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อความต้องการเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน บรรเทาที่จะเรียน และศึกษาอย่างเต็มความสามารถ และ เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาอาจารย์ผู้สอนก็จะอุทิศตนเพื่อการทำงานและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังนำไปประกอบการพิจารณาสำหรับผู้บริหาร เพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครให้ได้มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาจะทำให้เห็นถึงภาพรวมของสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง วางแผน พัฒนาระบบการบริหารสภาพแวดล้อม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการเรียนการสอน
- 1.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
- 1.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา
- 1.4 ด้านการบริการนักศึกษา
- 1.5 ด้านอาคารสถานที่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,206 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 แผนกวิชา แบ่งออกเป็น 4 แผนกวิชาคือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3.1.2 รอบการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 รอบ คือ รอบปกติ และรอบพิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนประเภทบริหารธุรกิจและพณิชยกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยพณิชยการเซตุน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย

2. สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ บุคคล สิ่งของ สภาพการณ์ทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม แนวความคิด ความรู้สึก เหตุการณ์ บรรยากาศ และลักษณะบริเวณอาคารสถานที่ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ทัวไป ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการของนักศึกษาทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจในสถาบันการศึกษา ในการวิจัยนี้ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 แห่ง หมายถึงด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่วิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครจัดให้นักศึกษา เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การจูงใจนักศึกษา การใช้อุปกรณ์การสอน การวัดผลและการประเมินผล

2.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนร่วมชั้น การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อน และความสามารถในการทำงานกลุ่ม

2.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยที่จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ และมีการวางแผนร่วมกัน อันเป็นการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือหลักสูตรที่เรียน เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและค่านิยม เช่น กิจกรรมกีฬาและสันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นต้น

2.4 ด้านการบริการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้นักศึกษาได้รับทางความรู้และการจัดบริการเพื่อความสะดวกปลอดภัย เช่น บริการแนะแนวศึกษาและอาชีพ บริการห้องสมุด บริการห้องพยาบาล บริการประชาสัมพันธ์ และบริการร้านค้าสหกรณ์ เป็นต้น

2.5 ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บริเวณหรืออาคารสถานที่ภายในวิทยาลัย เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ-ห้องส้วม โรงอาหาร สนามกีฬา รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกภายในวิทยาลัย

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการวิชาชีพ แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำแนกเป็น 2 สถานภาพ คือ

3.1 รอบปกติ คือ นักศึกษาที่มารับการศึกษาระหว่างเวลา 07.40 - 15.10 น.

3.2 รอบพิเศษ คือ นักศึกษาที่มารับการศึกษาระหว่างเวลา 11.50 - 19.20 น.

4. ความคิดเห็น หมายถึง ทศนะและความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ทั้งทางที่ชอบ หรือไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย สามารถวัดได้โดยอาศัยแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปคำนวณค่าทางสถิติ แล้วแปลความหมายความคิดเห็นได้ ใน

การวิจัยนี้ หมายถึง ความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนในแผนกวิชาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนในรอบการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ถือได้ว่าเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งรวมและผลัดผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่มีการค้นคว้าวิทยาการไม่จำกัดขอบเขต การที่สถานศึกษาจะก้าวไปสู่จุดหมายอันพึงประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ คือความเป็นเลิศทางวิชาการ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และเสรีภาพทางวิชาการ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518 : 45-55) นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวแล้ว สถาบันการศึกษายังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมอันเหมาะสมเป็นพื้นฐานด้วย สภาพแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุกด้านของบุคลากรภายในสถาบันการศึกษา ซึ่งสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงานและการพัฒนาของบุคลากร นับเป็นการทำให้บุคลากรเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรับผิดชอบ และเข้าใจถึงสภาพปัจจุบัน ของตนเองอย่างถ่องแท้

ความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง และได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยไว้แตกต่างกันไป อาทิเช่น

อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 24) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึงการรับรู้และความประทับใจของบุคลากรที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของวิทยาลัย การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน และอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิต ความเป็นอยู่และการพัฒนาการของสมาชิกในวิทยาลัยลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งคล้ายคลึงกับนิยามของนัยนา อ่างสันติกุล (2525 : 17) ที่ว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่นักศึกษารับรู้ และก่อให้เกิดผลในการส่งเสริมหรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด ทัศนคติ และทักษะในวิชาชีพที่ตนกำลังศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ยังสรุปว่า สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนทางวิชาการของนักศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาจารย์ เพื่อน และการบริการของวิทยาลัย ดังนั้น

ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาระดับวิทยาลัย ผู้บริหารควรพิจารณาสภาพแวดล้อมเหล่านี้ควบคู่กันไปด้วย

ซาโรลด์ (Harold. 1964 : 233) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่กว้างขวางขึ้น โดยหมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครองและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงต่อการพัฒนาตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติ และความสนใจ

ความหมายสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือหมายถึง สิ่งเร้าที่มีศักยภาพ (Potential Stimulus) อันได้แก่ บุคคล สิ่งของ วัตถุ สภาพการณ์ทั้งที่เป็นรูปธรรม แนวความคิด ความรู้สึก บรรยากาศ ระบบการศึกษา การปกครอง กิจกรรม ลักษณะบริเวณสถานที่ และสิ่งต่าง ๆ ทัวไป ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจเรื่องสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาวิทยาลัยให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถาบันที่กำหนดไว้

จากทัศนะดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันที่กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาให้พัฒนาตนเอง ไปสู่จุดมุ่งหมายของสถาบัน ประจักษ์ต่อนักศึกษาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

วิธีการศึกษาและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

การประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัย มีหลายวิธีซึ่งแตกต่างกันตามเป้าหมายของการประเมิน นักวิจัยไม่สามารถบอกได้ว่าวิธีใดจะดีที่สุด เฟลด์แมน (Feldman. 1972 : 143-148) ได้สรุปวิธีการประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัยไว้ 6 วิธีคือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านมานุษยวิทยา โดยการศึกษาวิเคราะห์วิทยาลัย 3 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของมวลสมาชิกในสถาบันการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ผลปรากฏว่า วิธีการด้านมานุษยวิทยาสามารถนำมาเป็นพื้นฐานอย่างกว้าง ๆ ที่จะทำให้เข้าใจวิธีการในศาสตร์แขนงอื่น ๆ อีกหลายสาขา รวมทั้งประวัติศาสตร์ ปรัชญาการศึกษา สังคมศาสตร์และรัฐศาสตร์

2. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยแบ่งลักษณะทั่วไป ซึ่งถือว่าวิทยาลัยแตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ คือ การจัดหลักสูตร (เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยครู ฯลฯ) การปกครอง (เช่น ของรัฐบาล ของเอกชน) เพศของนักศึกษา สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และระดับการศึกษา (วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย) จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้การศึกษาระดับวิทยาลัยแตกต่างจากการศึกษาระดับโรงเรียนในด้านคุณภาพของลักษณะนั้น ๆ มากกว่าในด้านปริมาณ และวิทยาลัยลักษณะเดียวกันก็อาจจะมีคุณภาพแตกต่างกันได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

3. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านประชากรศาสตร์ นิเวศวิทยา และลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา โดยที่สภาพแวดล้อมวิทยาลัยสามารถประเมินได้จากการวัด แบ่งและเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางสมองของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาและสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละวิชาเอก และการจัดสรรงบประมาณของแต่ละคณะวิชา เป็นต้น เครื่องมือประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัยแบบนี้ ได้แก่ เทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัย (The Environment Assessment Technique หรือ EAT) ซึ่งลักษณะของคำถามที่ใช้ในการประเมินจะแสดงให้เห็นถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย เช่น สถาบันหรือวิทยาลัยใดนิยมการจัดสภาพแวดล้อมที่หรูหรา บุคลิกของนักศึกษาของสถาบันหรือวิทยาลัยนั้นก็จะมีสเนียมหรูหรา เป็นต้น

4. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยพิจารณาบรรยากาศในสถาบันการศึกษา ผู้ประเมินสภาพแวดล้อมโดยวิธีนี้ ได้แก่ เพสและสเติร์น (Pace and Stern, 1965 : 260-277) โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า ดัชนีวิทยาลัย (The College Characteristics Index หรือ CCI) และมาตราวัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scales หรือ CUES) ซึ่งจะอธิบายถึงความประทับใจต่าง ๆ ต่อสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา โดยให้ผู้ตอบซึ่งส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา พิจารณาว่า ข้อความเหล่านั้นถูกหรือผิดไปจากลักษณะของสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่ เพราะลักษณะเหล่านั้นจะบ่งบอกถึงลักษณะของสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่จริง

5. การประเมินสิ่งเร้าของสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความเชื่อว่าสภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธสัมผัสของมวลสมาชิกในวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตอย่างอิสระ แอสติน (Astin) ได้สร้างเครื่องมือชื่อว่า แบบสำรวจกิจกรรมวิทยาลัย (The Inventory of College Activities หรือ ICA) ขึ้น เพื่อใช้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ซึ่งจะครอบคลุมเนื้อหาสภาพแวดล้อมสี่ประเภท คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับ

เพื่อน เช่น พฤติกรรมของเพื่อนที่เรียนในห้องเดียวกัน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น พฤติกรรม การสอนของอาจารย์ในห้องเรียน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เช่น ระยะทางไปห้องเรียน หรือห้องสมุด และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร เช่น ความสำเร็จของการละเมิดกฎระเบียบ และการลงโทษ เป็นต้น

6. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยแบ่งตามโครงสร้างทางสังคมและการจัดการทางสังคม อันได้แก่ ธรรมชาติทางสังคม การบริหารและโครงสร้างทางอำนาจในวิทยาลัย จุดมุ่งหมาย ของสถาบันการศึกษา ธรรมชาติและนิสัยของการจัดการทางสังคมภายในวิทยาลัย ดูความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา (ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย) การลงโทษ การให้รางวัล แก่นักศึกษา ฯลฯ

วิไลวรรณ พิชัยานุวัฒน์ และสมหวัง พิชัยานุวัฒน์ (2519 : 24-34) ได้ประเมิน สภาพแวดล้อมวิทยาลัยในแนวเดียวกับเฟลด์แมน โดยสรุปการประเมินสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่นิยม ใช้กัน 3 วิธี คือ

1. วิธีจัดภาพพจน์วิทยาลัย (The Image Approach) กระทำโดยให้สมาชิกในวิทยาลัย เช่น นักศึกษา อาจารย์หรือผู้บริหาร รายงานหรือแสดงความรู้สึกประทับใจเกี่ยวกับวิทยาลัยที่ตน สังกัดอยู่ ฉะนั้นสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ได้จากวิธีวัดนี้จึงหมายถึงลักษณะของวิทยาลัย ในทัศนะ ของมวลสมาชิกของวิทยาลัยเท่านั้นซึ่งเป็นผู้ที่สามารถบรรยายสภาพมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องตาม ความเป็นจริง เครื่องมือที่นิยมใช้ประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยตามวิธีนี้ ได้แก่ ดัชนี คุณลักษณะวิทยาลัย (The College Characteristics Index หรือ CCT) มาตรฐานวัดสภาพ แวดล้อมวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scales หรือ CUES) และแบบสำรวจหน้าที่ของสถาบัน (The Institutional Functioning Inventory หรือ IFI)

2. วิธีวัดคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา (The Student Characteristics Approach) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยโดยให้นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบสอบถามบรรยาย ถึงคุณลักษณะของตนเอง แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของสถาบันนั้น ๆ วิธีนี้ตั้งอยู่บนรากฐาน ความเชื่อที่ว่า คุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาจะถูกกำหนดหรือแต่งเติมเสริมสร้างโดยสภาพแวดล้อม ของสถาบันจากคุณลักษณะของนักศึกษาได้ เครื่องมือที่นิยมใช้คือเทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อม (The Environment Assessment Technique หรือ EAT)

3. วิธีสำรวจสภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า (The Stimulus Approach) โดยอาศัยแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย (The Inventory of College Activities หรือ ICA) ของแอสติน (Astin, 1968 : 9-14) แอสตินได้ให้นิยามว่า สภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ อันก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางประสาธน์สัมผัสของมวลสมาชิกในวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพที่เป็นอยู่ หรือสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถตรวจได้ด้วยการสังเกต

การศึกษาสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยนั้น อรรถพร คุณพันธ์ ได้สร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยชั้น เมื่อ พ.ศ. 2521 ซึ่งแบบสำรวจนี้ได้พัฒนาจากแนวคิดและวิธีการประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยตามการแบ่งของวิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ วิธีที่ 1 และวิธีที่ 3 ซึ่งก็คือวิธีที่ 4 และวิธีที่ 5 ตามการแบ่งของเพลด์มนนนั้น มีความเหมาะสมที่จะใช้ประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จึงได้รวบรวมเข้าด้วยกันและตั้งทฤษฎีเฉพาะขึ้น 5 ทฤษฎี คือ

1. มหาวิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีก็ต่อเมื่อนักศึกษาที่เป็นมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัยนั้นมีความรู้สึกพึงพอใจในมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น ซึ่งเป็นการมีศรัทธาหรือทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่

2. บรรยากาศในการเรียนการสอนก็เป็นส่วนหนึ่งในการเอื้ออำนวยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด ถ้าบรรยากาศในการเรียนการสอนดี มีประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ กล่าวคือ ถ้ามหาวิทยาลัยใดมีสภาพแวดล้อมดี ก็แสดงว่ามหาวิทยาลัยนั้นจะต้องมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีด้วย

3. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่ดีจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นักศึกษารู้รอบ กล่าวคือ ให้นักศึกษารู้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตามที่ดี

4. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่ดีจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารดี กล่าวคือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเคารพต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย อีกทั้งผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร

5. อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสำคัญทางกายภาพที่จะช่วยผลักดันให้การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสัมฤทธิ์ผล มหาวิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีจะต้องมีอาคารสถานที่ที่ดี ทั้งในด้าน

ปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ มีห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องปฏิบัติการ ที่นั่งพักผ่อนและอื่น ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา อีกทั้งอาคารเรียน ห้องสมุด โรงอาหาร อยู่ไม่ไกลกันจนเกินไปนัก

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การวัดและประเมินสภาพแวดล้อมจากความรู้สึกหรือทัศนะของนักศึกษา เป็นวิธีที่ใช้ได้วิธีหนึ่ง เพราะนักศึกษานั้นเป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยตรง จึงสามารถกล่าวถึงสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง และนักศึกษาส่วนใหญ่ก็มีความต้องการที่จะกล่าวถึงสถาบันของตนในเรื่องต่าง ๆ อยู่แล้ว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ส่วนมากนิยมศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 23-24) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านความประทับใจบรรยากาศในการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน บรรยากาศในการบริหาร และอาคารสถานที่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า สภาพแวดล้อมการบริหารและด้านอาคารสถานที่นักศึกษาประทับใจมากที่สุด สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน นักศึกษามีความประทับใจน้อยที่สุด

นัยนา อ่างสันติกุล (2522 : 16-20) ได้ศึกษาองค์ประกอบสภาพแวดล้อมวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ คือบรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศด้านการบริหารและวินัยนักศึกษา กีฬา นันทนาการ บุคลิกภาพ เพื่อนสนิทและการบริหารทางวิชาการ เช่นเดียวกับผกาทิพย์ เกษรากุล (2524 : 21) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต ได้กล่าวถึงบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยว่า เกิดจากผู้สอนวิธีสอน ผู้เรียน การซักถามและการถกเถียงทางวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาของนักศึกษาได้

สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 123) ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช

พบว่า นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารเห็นด้วยปานกลางกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยในแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ภาสุพันธ์ (2531 : 136) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษารัวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนและความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับดีมาก แต่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และนงลักษณ์ สันติวิชัย (2535 : 88) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชุมพร พบว่าผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของทัศนีย์ จารุรัตน์จามร (2536 : 5) ที่ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและด้านกิจกรรมนักศึกษา อยู่ในระดับดี ส่วนด้านการบริหารของวิทยาลัยและด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้สุณีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 105) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา การปกครอง และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนตรงกับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ที่แสดงว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่ดี สำหรับด้านการบริการนักศึกษาและด้านอาคารสถานที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ที่แสดงว่าเป็นสภาพแวดล้อมระดับพอใช้

เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ

ซิคเกอร์ริง และแบลคเบอร์น (Chickering and Blackburn. 1970 : 71) กล่าวว่า วิทยาลัยสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาจะรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนวนโยบายของสถาบันการศึกษาและบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมระบบการศึกษา ระบบการปกครองและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ เมย์ฮิว (Mayhew. 1960 : 211-213) ที่ได้เสนอไว้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษามีดังนี้คือ ขนาดของสถาบัน เช่น อาคารสถานที่ บริเวณ และจำนวนนักศึกษา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบัน เป็นต้น โครงสร้างการบริหาร การให้บริการแนะแนวเพื่อช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา และหลักสูตรที่เปิดสอน หลักสูตรพิเศษ นอกจากนี้ยังต้องมีเงินงบประมาณที่ใช้ในการบริหารกิจการของสถาบันด้วย

เพสและสเติร์น (Pace and Stern. 1965 : 260) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นพฤติกรรม เหตุการณ์ สภาพการณ์ แนวความคิด และลักษณะทางกายภาพที่เป็นสิ่งบังคับให้ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติตาม เช่น ลักษณะของบริเวณอาคาร สถานที่ สภาพเหตุการณ์ การขัดแย้ง การประสานงาน แนวความคิด ปรัชญา อุดมการณ์อันหลากหลาย พฤติกรรม การทำตามกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับ และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมในสถาบันที่เสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดความต้องการในการพัฒนาบุคลิกภาพ และความสามารถของตนได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของแอสติน (Astin. 1968 : 3) สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นตัวกล่อมเกล่าบุคลิกภาพ คุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในสถาบันที่มีคุณภาพ เพื่อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา

1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งใน 5 ประการขององค์ประกอบพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ ปรัชญาการศึกษา การเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผล และการวิจัย การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนเป็นกระบวนการเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียน โดยอาศัยผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญในการชักนำหรือให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ตามแนวทางปรัชญาการศึกษา การเรียนการสอนจึงมีหน้าที่เสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุมิตร คุณานุการ (2523 : 23) ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้น สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน จึงเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์บรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (ชนันฐา เกื้อมี. 2530 : 12) การสร้างองค์ประกอบต่าง ๆ ในชั้นเรียน มีหลายองค์ประกอบ ซึ่งประติพันธ์ อูปรมัย (2523 : 123-137) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเหล่านั้นสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพบางประการของอาจารย์มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย มีผลต่อความดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้าท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของอาจารย์ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของอาจารย์ที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการที่อาจารย์มีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน อาจารย์ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักศึกษา เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่า อาจารย์ที่มีทัศนคติในทางตรงกันข้าม ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษามักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของอาจารย์ที่แสดงออกต่อนักศึกษาด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักศึกษาได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนด้วย

4. อาจารย์รู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักศึกษาที่เรียนอ่อน หรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

กู๊ด (Good. 1973 : 588) ได้ให้ความหมายของคำว่า "การสอน" ไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนของครู ซึ่งรวมถึงแต่การวางแผนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ การควบคุมปฏิริยาต่าง ๆ ของครูและนักเรียน การตัดสินใจ การวัดผล และการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิม การที่ผลผลิตของวิทยาลัยจะมีคุณภาพต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ประกอบกันสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญ การเรียนการสอนจะประสบผลดีตามความมุ่งหมายเมื่อนักศึกษาตั้งใจเรียน อาจารย์ตั้งใจสอน และมีเทคนิคในการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ เหมาะกับเนื้อหาวิชา วิจิตร ศรีสอาน (2519 : 8-9) เขียนไว้ว่าการสอนจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องประกอบด้วยด้วยปัจจัยสำคัญพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. วางวัตถุประสงค์ของการสอนให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของสถาบัน

2. สำรวจสภาพความพร้อมและความรู้พื้นฐานของผู้เรียน โดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. เลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การให้ทำรายงานโดยนำเทคโนโลยีและ เทคนิคการสอนประกอบ

4. วัดผลและประเมินผล เพื่อความก้าวหน้าหรือการพัฒนาของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนจะประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุด ถ้าผู้สอนรู้จักนำอุปกรณ์เข้ามาช่วยในการสอน การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยในการเรียนการสอนได้ เพราะเป็นเครื่องมือในการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองขึ้นเท่า ๆ กับที่จะมาช่วยให้นักเรียนสนใจ เข้าใจและจำบทเรียนได้ดี การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นี้ กรมอาชีวศึกษาให้ความสำคัญมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษามุ่งเน้นการสอนวิชาชีพ ดังนั้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงต้องมีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นพิเศษสำหรับสอนวิชาภาคปฏิบัติ ซึ่ง พงษ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสถ (2517 : 90-91) ได้กล่าวว่า ในการจัดอาชีวศึกษานั้น องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร คือ เครื่องมือ เครื่องจักร ต้องจัดให้มีถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักสูตร เพราะมีความสำคัญต่อการรักษาคุณภาพของการอาชีวศึกษา อาชีพทุกอาชีพต้องใช้เครื่องมือในการประกอบอาชีพ เครื่องมือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการให้ความรู้ในทางวิชาชีพ ถ้าหากจำนวนเครื่องมือมีเป็นจำนวนจำกัด นักเรียนจะมีโอกาสใช้เครื่องมือได้น้อยลง ดังนั้นเครื่องมือจะต้องมีเพียงพอสำหรับการฝึกหัด เพื่อนักเรียนจะได้ไม่ว่างในชั่วโมงฝึกงาน

สิ่งสำคัญประการสุดท้ายของกระบวนการจัดเรียนการสอนคือ การวัดและประเมินผลการศึกษา เพราะเป็นการวัดผลและประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ทัศนคติ ตลอดจนทักษะของนักศึกษา อันจะนำไปปรับปรุงวิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การแนะแนวและการประเมินได้ ดังที่ ฮิลการ์ด และ สเปนดิง (Hilgard and Spalding, 1963 : 359) ได้กล่าวถึงหน้าที่การประเมินผลการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่า ตนเองมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในพฤติกรรมอย่างไร
2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจเมื่อเขาทำในสิ่งที่ควรกระทำ
3. เป็นพื้นฐานของการตัดสินใจของผู้เรียนว่า ตนมีความพร้อมหรือต้องการความช่วยเหลือแก้ไขในวิชาใด

4. ช่วยให้ผู้รู้ตัดสินใจว่า การสอนของครูเหมาะสมดีหรือไม่

5. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจต่าง ๆ

จากการศึกษาวิจัยของสุนีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 105) พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษาแสดงความเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความทันสมัย มีการใช้เทคนิควิธีสอนและอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม อาจารย์ได้ติดตามผลงานของนักศึกษาและมีการอธิบายชี้แจงข้อบกพร่องให้นักศึกษาได้ทราบเพื่อแก้ไข ส่วนเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีนั้น ควรมีการปรับปรุงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนาตยา วงศ์หลักภัย (2536 : ก) ที่พบว่าวิธีการสอนของอาจารย์มีการลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อธิบายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย มีความพยายามให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน อาจารย์ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในห้องเรียน สนใจคำถามของผู้เรียน มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน มีความตั้งใจสอน ตรงต่อเวลา น้ำเสียง และท่าทางเหมาะสม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ จึงควรปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน

2. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษา เมื่อนักศึกษาเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาก็ต้องมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ความคิดความอ่านได้รับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านี้ แต่จำนวนกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าจำนวนอาจารย์ และโอกาสของการปฏิสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังนั้นความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษาในสังคมของสถานศึกษา (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2519 : 21)

ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษานั้น ไพฑูรย์ สันลารัตน์ (2518 : 134) แบ่งลักษณะความสัมพันธ์ออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ หมายถึง กิจกรรมความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การกีฬา การเชียร์ การชมเชยชื่นชม ลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้จะเกิดขึ้น และ

ดำเนินไปอย่างเหมาะสมเฉพาะในครอบครัว เครือญาติเท่านั้น ความสัมพันธ์ประเภทนี้ถ้าใช้ในสถาบันอื่นที่นอกเหนือจากครอบครัวแล้วย่อมจะเปลี่ยนแปลงโดยง่าย เพราะ ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ

2. ความสัมพันธ์ทางปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของ เหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญา เป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้ของเพื่อนร่วมงาน นักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้อง เป็นต้น เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจพิจารณาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผล หลักการและความรู้สึกเป็นหลัก คนที่มีเหตุผลดีมีหลักการดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากความสัมพันธ์นี้ ได้แก่ การอภิปราย การพูดคุย การถกเถียง การประชุม สัมมนาในเรื่องวิชาความรู้ การเสียสละกำลังกาย กำลังใจร่วมกัน ความสัมพันธ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นและดำเนินไปด้วยดีอย่างเหมาะสมในสถาบัน เป็นความสัมพันธ์ที่มีความยั่งยืน มั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญสำหรับกลุ่มเพื่อน

นักศึกษาอาชีวศึกษาจะมีวัยระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งรัฐได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาวว่าเป็นวัยรุ่น ชีวิตในช่วงวัยรุ่นนี้ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ผลจากการสำรวจความเห็นของวัยรุ่นไทย ได้ยืนยันถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะการยอมรับความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน จากการสำรวจพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 85 จะมีความเห็นยอมรับคล้อยตามกลุ่มเพื่อน แม้ว่าในจำนวนร้อยละ 75 ตอบว่า จะรับความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนโดยพิจารณาตามเหตุผล แต่ก็ยังมีถึงร้อยละ 10 ที่ต้องตามกลุ่มเพื่อนเพราะความเป็นเพื่อนโดยมิได้คำนึงถึงข้อแม้ใด ๆ เลย มีเยาวชนเพียงจำนวนน้อยที่มีความเห็นเป็นของตัวเองหรือเป็นผู้นำของกลุ่มเพื่อนนั้นนอกจากจะได้รับความมั่นคง ความอบอุ่นด้านจิตใจและความรู้สึกที่มีตัวตนแล้ว เยาวชนยังยึดเอากลุ่มเพื่อนเป็นที่ปรึกษาพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ เป็นอันดับแรก เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดความไม่สบายใจ การปรึกษาบิดามารดา หรือพี่น้อง ญาติผู้ใหญ่ หรือครูอาจารย์เป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 63)

นิวคอมบ์ (บุปผา การีเวช. 2527 : 15; อ้างอิงมาจาก Newcomb. n.d.) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มไว้ 4 ประการ คือ

1. จำนวนสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม สมาชิกที่อยู่ในกลุ่มขนาดเล็กมีโอกาสดูแลและแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่มากกว่าสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มขนาดใหญ่
2. ลักษณะที่คล้ายคลึงกันทางด้านเพศ อายุ ระดับชั้นในสังคม และการนับถือศาสนา สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลตั้งแต่เริ่มแรกที่จะทำให้เห็นความแตกต่างหรือการเข้ากันได้ของสมาชิกภายในกลุ่ม

ซึ่งก่อให้เกิดอิทธิพลด้านการตัดสินใจโดยยึดมติของกลุ่มเป็นหลัก

3. การอยู่อย่างโดดเดี่ยวปราศจากเพื่อน เนื่องจากลักษณะของเพศ อายุ ผิว หรือ ศาสนาแตกต่างไปจากผู้อื่น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการอยู่อย่างโดดเดี่ยวของนักศึกษา

4. กลุ่มอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคล สมาชิกของกลุ่มจะมีความรู้ลึกว่า กลุ่มนั้นมีความสำคัญมากที่จะเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลให้เป็นไปตามสมาชิกส่วนใหญ่ภายในกลุ่มได้

งานวิจัยที่ศึกษาถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ และทัศนคติของนักศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ บุญเลิศ กลางใจ (2523 : 125) ที่ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูภาคเหนือแล้วพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกวิชาเรียนตามเพื่อน นักศึกษามีปัญหาในการวางตัวในกลุ่มเพื่อนและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นอกจากกลุ่มเพื่อนจะมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจและทัศนคติของนักศึกษาแล้ว ยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ดังที่ เดอคอสเตอร์ (DeCoster. 1971 : 5789-A) ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนสูงมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ ส่วน บุญนาค คุ่มภัย (2522 : 44-45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาต้องการมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาทุกสิ่งทุกอย่างได้ ต้องการเป็นที่ชอบพอของเพื่อนทุกคน และต้องการเป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี เพราะจะทำให้เข้ากับเพื่อนได้ นางสาวณิชา (2535 : 85) ได้สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร ที่มีต่อพฤติกรรมการคบเพื่อนของนักศึกษาว่า มีความสามัคคีกลมเกลียวในหมู่คณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้ความเคารพในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย มีนักศึกษาจำนวนน้อยที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน และขาดเรียน ซึ่งวิทยาลัยจะต้องจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักศึกษา เพื่อชักจูงให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ ประสาร อุฬารธรรม (2535 : 85) ได้ศึกษาพบว่า การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความเห็นสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีระยะเวลาศึกษาเพียง 2 ปี นักศึกษายังรู้จักคุ้นเคยกันไม่มากนัก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นไปเฉพาะแผนกวิชา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชามีน้อยนอกจากนี้ นางเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 158) ได้สรุปว่า

บรรยากาศแห่งความเป็นมิตร จะก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ และความเจริญก้าวหน้าให้กับตัวเอง และสังคม ฉะนั้นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับความคิดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีลักษณะการคบเพื่อนแต่เฉพาะในแผนกวิชาเดียวกัน การทำกิจกรรมและพบปะสังสรรค์เพื่อนต่างแผนกวิชามีน้อย โดยธรรมชาติแล้วนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะเป็นผู้มีอารมณ์รุนแรงมีอุดมคติสูง หนีไม่ได้ต่อความไม่ยุติธรรมของสังคมและความผิดต่าง ๆ มีความรักและชอบหมกมุ่นอยู่กับกลุ่มหรือคณะที่มีนิสัยเหมือนกัน โดยเฉพาะนักศึกษามักมีสภาพปัญหาต่าง ๆ เปลี่ยนไปตามยุคสมัย และเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วมาก (วิไลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 36)

เบนเนตต์ (Bennett. 1952 : 35) ให้ข้อเสนอแนะว่าสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้นักศึกษารักใคร่กัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง เมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือกันต่อไป และผลจากการวิจัยของ เดวิด (David. 1971 : 5789-A) พบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนสูง มีแนวโน้มจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

จากแนวคิดที่เสนอมานี้กล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการใช้ชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัย การปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มเพื่อนและครูอาจารย์ จะทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นและเกิดความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตลอดจนความมั่นใจในตัวเองมากยิ่งขึ้น

3. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา นอกเหนือไปจากการฟังคำบรรยายในชั้นเรียน เพื่อที่จะให้สำเร็จเป็นผู้ที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ มีวิจรรย์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม และสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยที่จัดเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วม มีการวางแผนร่วมกัน เป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียน เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและค่านิยม เช่น กิจกรรมกีฬาและสันทนาการ

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

แมคคอกน (Mackown. 1956 : 132) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นการเสริมการเรียนรู้จากห้องเรียนและสนองความต้องการพื้นฐานที่แสดงออก ผูกักนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาศีลธรรมและระเบียบวินัย นอกจากนี้ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 156) ที่กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาช่วยพัฒนานักศึกษาในสิ่งที่ไม่อาจจัดสอนในห้องเรียนได้ และยังเป็นเครื่องช่วยให้นักศึกษาได้เติบโต เป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ตามความมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งตัวบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม และเฟรดเดอริค (Frederick. 1959 : 6) ที่ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจัดขึ้นโดยสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบของอาจารย์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนี้จะไม่มีส่วนในการพิจารณาผลการเรียนของนักศึกษาที่จะทำให้นักศึกษาเลื่อนชั้น นอกจากนี้ปีเตอร์สัน (Peterson. 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่านักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนต่ำมักจะเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาน้อย และมักไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมของนักศึกษาในวิทยาลัย

พรชูลี อาชาวำรุง (2525 : 203-221) กล่าวถึงขอบเขตกิจกรรมนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมที่จัดควรมีขอบเขต ดังนี้

- 1.1 เพื่อส่งเสริมเผยแพร่และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม
- 1.2 เพื่อสนับสนุนนิสิตนักศึกษาให้มีความสนใจและมีโอกาสได้ศึกษา เพื่อให้เกิด

ความชำนาญและมีสุนทรียภาพในศิลปด้านต่าง ๆ อันไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดี

2. ด้านกีฬา

- 2.1 ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พลามัย และการพัฒนาตนเอง
- 2.2 เพื่อยกมาตรฐานการกีฬาส่งเสริมให้สูงขึ้น
- 2.3 จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะในด้านกีฬา

3. ด้านวิชาการ กิจกรรมที่จัดขึ้นในด้านนี้ เพื่อแสวงหาความรู้ในด้านวิชาการอันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระทางความคิด และต้องอยู่ในขอบเขตโดยให้ความสมดุลย์ในด้านความคิดแง่ต่าง ๆ โดยสมบูรณ์

4. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ การจัดกิจกรรมในด้านนี้อยู่ในขอบเขต

4.1 ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างในการพัฒนาตนเองให้พร้อมเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม

4.2 ให้นักศึกษามีความรู้เริ่มสร้างสรรค์ และนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม

4.3 ปลุกฝังให้นักศึกษาได้ตระหนักในการกระทำที่และความรับผิดชอบที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมอันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4.4 ส่งเสริมให้มีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อหมู่คณะ และประเทศชาติ

เนื่องจากเยาวชนวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบการรวมกลุ่ม หรือตั้งกลุ่มขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน ซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอ ควรหาวิธีการที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน ทำงานด้วยกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ เสริมสร้างความสามัคคี ความประพฤติ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอน และช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 9 - 4) จึงสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยา มุ่งผลต่อความต้องการปลดปล่อยความเหงาและเดี๋ยวเดียว การต้องการความรัก ต้องการฝึกฝนทักษะ ฯลฯ

2. ดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของเยาวชนให้ปรากฏออกมา โดยสามารถที่จะทำให้เยาวชนเห็นเป้าหมายของตนที่จะบรรลุผลได้

3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและ เกิดประโยชน์ จำแนกเป็น

3.1 ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคม หรือประพฤติผิดทางสังคม

3.2 ได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน

3.3 กิจกรรมบางประเภททำให้เยาวชนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง

4. สร้างมิตรภาพระหว่างเยาวชนด้วยกัน และระหว่างเยาวชนกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

5. เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ โดยการพัฒนาตนเองต่อบุคลิกภาพและด้านจิตใจ ซึ่งมักมีอารมณ์อ่อนไหว พัฒนาตนเอง กลุ่ม และสังคมไปพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน

การจัดกิจกรรมนักศึกษา มีคุณค่าและประโยชน์ทางการศึกษาหลายประการดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้ค้นหาและส่งเสริมบุคลิกลักษณะและสมรรถภาพของตนเอง
เกี่ยวกับความรับผิดชอบและการปรับตัวให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
2. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษาให้รู้จักวิธีที่จะติดต่อคบหาสมาคมกับเพื่อน
และบุคคลทั่วไป โดยไม่เคอะเขินกระดากอาย และอาจแสดงตนในที่ประชุมได้โดยปกติและแนบ
เนียน
3. ส่งเสริมความสนใจของเอกัตภาพบุคคล และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของ
นักศึกษา
4. ส่งเสริมการดำเนินวิถีชีวิตร่วมกันอย่างประชาธิปไตย และควรใช้กิจกรรมนักศึกษา
เป็นตัวทำให้นักศึกษา ได้ฝึกฝนความเป็นผู้นำและ เป็นผู้ตามที่ดีในสังคม
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักศึกษา
6. เพิ่มเติมกิจกรรมในหลักสูตรให้สมบูรณ์
7. กิจกรรมนักศึกษาช่วยส่งเสริมความมุ่งหมายของการศึกษาแผนใหม่ให้บรรลุผล คือ
 - 7.1 ฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักการนำตนเอง
 - 7.2 ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน
 - 7.3 ส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง
 - 7.4 ส่งเสริมให้นักศึกษามีความผูกพันกับสถานศึกษา ครู และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
8. เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนที่มีต่อสถานศึกษาและสังคม

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมความสามัคคี ตลอดจนการปลูกฝังทัศนคติ
และค่านิยมที่ดีให้แก่นักศึกษา สถาบันจึงจัดให้มีกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนในชั้น ซึ่งเรียกว่า
กิจกรรมนักศึกษาขึ้น เพราะฉะนั้นการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบัน ต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย
ไว้อย่างชัดเจน เพราะการจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นการสนองความต้องการทางจิตวิทยาของ
นักศึกษา ซึ่งต้องการการยอมรับของบุคคลในวัยเดียวกัน ส่วนความสนใจในการที่นักศึกษาจะเข้า
ร่วมกิจกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจของนักศึกษา คณาจารย์ สถานศึกษา และภาวะของสังคม
รวมทั้งปรัชญาการศึกษาด้วย

สามารถ คงสะอาด (2523 : 158) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
ในวิทยาลัยครูภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมบรรลุ
วัตถุประสงค์ในระดับสูง เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษา ได้แสดงออกไปในทางที่ถูกที่ควร ส่งเสริมให้

ประสบการณ์ในการทำงาน ส่งเสริมความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินงาน อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชมรมเป็นอย่างดี แต่นักศึกษาต้องการให้ผู้บริหารรับรู้และสนับสนุนและมาร่วมในงานกิจกรรมบ้าง ส่วนปัญหาอื่น ๆ ก็คือ นักศึกษาเห็นว่าความร่วมมือการจัดกิจกรรมน้อยไป และการประสานงานไม่ดี งานวิจัยของสมบัติ วัจนะสารากุล (2524 : 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร เห็นว่าการดำเนินงานของตัวแทนนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษายังมีประสิทธิภาพน้อย เมื่อเป็นเช่นนี้ทางสถาบันควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้การสนับสนุนดูแลและแนะนำเมื่อมีปัญหาในการดำเนินงาน จัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาส่วนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงเพศของนักศึกษาด้วย นอกจากนี้สุนทร พานิชกุล (2530 : 9) ได้จำแนกกิจกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมองค์การวิชาชีพตามหลักสูตร และกิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่น ซึ่งกิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่นนั้น หมายถึงโครงการอิสระของผู้เรียนหรือของกลุ่มหรือโครงการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้เองที่ส่งผลให้นักศึกษาแต่ละแผนกวิชามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน และสุนีย์ บุณยวิทย์ (2537 : 130) ได้สรุปว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษานอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย

จากแนวคิดที่เสนอมา กล่าวได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพและค่านิยมให้นักศึกษา เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความพร้อมที่จะปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา

การให้บริการนักศึกษา เป็นงานสำคัญที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา ได้รับความปลอดภัย และความสบาย เช่น บริการแนะแนวศึกษาและอาชีพ บริการห้องสมุด บริการห้องพยาบาล บริการประชาสัมพันธ์ และบริการร้านค้าสหกรณ์ เป็นต้น

เยาวลักษณ์ ศักดินาศ (2523 : 179) ได้วิจัยเรื่องการบริหารนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้ เสนอแนะว่า การบริการนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญใน

สิ่งต่อไปนี้เป็น

1. ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่พักอาศัย สถานพยาบาล ไปรษณีย์ โทรศัพท์ ธนาคาร ร้านขายหนังสือ อุปกรณ์การเรียน พาหนะในการเดินทาง
2. ปัจจัยที่แก้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน เช่น คู่มือนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยบริการแนะแนว การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ
3. ปัจจัยที่สนับสนุนการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับ ตลาดแรงงาน อาชีพต่าง ๆ การอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงาน และการจัดหางานให้นักศึกษาที่จะจบการศึกษา
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ทั้งสติปัญญา หรือความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม คือ การสนับสนุนทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ

การบริการสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่ต้องจัดบริการให้แก่นักศึกษา เพราะการรักษาสุขภาพที่ดีย่อมทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยดี อันจะเป็นผลให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน การบริการสุขภาพในสถานศึกษา ควรมีขอบเขตดังนี้ (สำเนาวั ชจรศิลป์. 2527 : 68-70)

1. บริการในการป้องกัน ได้แก่ การตรวจร่างกายเมื่อสมัครเข้าเป็นนักศึกษา การตรวจร่างกายประจำปี
2. บริการด้านสุขภาพจิต เพื่อให้การปรึกษาในด้านสุขภาพจิตแก่นักศึกษาและบุคลากรของสถาบัน
3. บริการสร้างภูมิคุ้มกัน ได้แก่ การปลูกฝีและฉีดยาเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันโรค
4. บริการรักษาพยาบาล เพื่อบริการในด้านการปฐมพยาบาลหรืออาการป่วยที่เจ้าหน้าที่พยาบาลช่วยรักษาให้ได้
5. บริการเวชศาสตร์การกีฬา เพื่อป้องกันการบาดเจ็บอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุในการเล่นกีฬาของนักศึกษาและบุคลากรของสถาบัน
6. บริการสุขภาพจิตและความปลอดภัย เพื่อให้สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ซึ่งรวมทั้งสถานที่เรียน ที่พักอาศัย และที่รับประทานอาหาร ที่พักผ่อนหย่อนใจ สะดวกถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย

7. บริการให้การศึกษาทางด้านสุขภาพ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวนักศึกษาและครอบครัวของนักศึกษา ซึ่งกระทำได้หลายวิธี เช่น การเขียนบทความ การประชุมชี้แจงและการสอนในชั้นเรียน

การจัดบริการแนะแนว เป็นงานที่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด โดยมีประสบการณ์และมีความรู้สูงในด้านนี้ และยังจำเป็นต้องมีการจัดสภาพทางกายภาพที่สนับสนุนให้เกิดการปรึกษาที่ถูกต้องหลักการ เช่น มีห้องให้การปรึกษาอย่างเหมาะสม เก็บเสียงได้มิดชิด การให้บริการแนะแนวควรจัดให้ครอบคลุมใน 3 ด้าน ดังนี้

1. การแนะแนวบริการ เพื่อให้นักศึกษารู้จักโลกกว้างทางการศึกษาและเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. การแนะแนวอาชีพ เพื่อให้นักศึกษารู้จักโลกกว้างทางอาชีพ และตัดสินใจเลือกอาชีพตรงกับอัธยาศัยและความต้องการของตลาดแรงงาน
3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม หรือการแนะแนวบุคลิกภาพ เพื่อให้นักศึกษารู้จักพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ (วัลภา เทพหัสดินทร ฌ. อยุธยา. 2530 : 128)

เป้าหมายที่สำคัญของการแนะแนวก็คือ มุ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม โดยการเสริมสร้างหรือพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะประจำตัว 3 ประการคือ

1. ความเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. ความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีความเป็นอิสระ และสามารถพึ่งตนเองได้
3. ความสามารถในการปรับตัว ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และลดภาวะความทุกข์ ความคับข้องใจทั้งหมดได้

ลักษณะหรือวิธีการแนะแนวอาจแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การแนะแนวเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการหรือกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษานำมาใช้ เพื่อช่วยนักศึกษาแต่ละคนให้สามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจโลก สามารถตัดสินใจเลือกแนวปฏิบัติ สามารถปรับตัวหรือแก้ปัญหาและพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. การแนะแนวเป็นหมู่ หมายถึง กระบวนการหรือกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษานำมาใช้ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาหลายคนที่มีปัญหาหรือมีความต้องการร่วมกัน หรือคล้ายคลึงกัน เพื่อช่วยให้นักศึกษาในกลุ่มเดียวกันได้ผ่อนคลายความกังวลใจที่ตนมีอยู่ เมื่อได้รับฟังหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้นักศึกษาในกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันคิดแก้ปัญหาหรือค้นหาสาเหตุและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ

การจัดบริการทุนการศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ยากจนให้สามารถศึกษาเล่าเรียนต่อไปได้ สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินงานตามนโยบายของสถาบัน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักกีฬา เพื่อให้การกีฬาของสถาบันมีมาตรฐานดีขึ้น สนับสนุนนโยบายการศึกษาของรัฐที่จะให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่ว ไปให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น อันจะเป็นผลให้ประเทศชาติเจริญขึ้นด้วย การจัดทุนการศึกษาเป็นการส่งเสริมนักศึกษาที่มีความพร้อมด้านสติปัญญา แต่มีปัญหาทางด้านทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทุนการศึกษาของวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล มูลนิธิ ธนาคาร บริษัท ห้างร้าน และบุคคลทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามทุนการศึกษาก็ยังไม่เป็นการเพียงพอสำหรับนักศึกษาที่ยากจน ซึ่งสมควรที่จะได้รับการช่วยเหลือ (สำเนา ขจรศิลป์. 2527 : 43-44)

การแก้ปัญหาเพื่อให้นักศึกษามีรายได้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน นอกจากการบริการด้านทุนการศึกษาแล้ว สถาบันการศึกษาจะมีการบริการจัดหางาน ซึ่งเป็นการช่วยให้นักศึกษาได้รับรู้แนวทางและวางแผนเพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นการฝึกประสบการณ์ในการทำงานขณะกำลังเรียน ช่วยให้นักศึกษาค้นพบความสนใจของตนเองในการทำงาน เป็นการปูพื้นฐานการทำงานอาชีพในอนาคตได้ ทำให้นักศึกษามีรายได้ใช้จ่ายในระหว่างปิดภาคและนอกเวลาเรียน และยังทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเองสูงขึ้น สำหรับการจัดหางานให้นักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว สถาบันการศึกษาควรจัดดังนี้ (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 124-125)

1. เป็นศูนย์กลางระหว่างนายจ้างและนักศึกษา
2. เก็บรวบรวมหนังสือ เอกสาร ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้มาศึกษาค้นคว้า
3. บริการตอบคำถามหรือช่วยแนะนำตลาดแรงงานต่าง ๆ
4. จัดบริการแนะแนวอาชีพ ทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล
5. ประชาสัมพันธ์แหล่งงานต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบ

ในด้านการบริการห้องสมุด วิจิตร วรุตบางกูร (2525 : 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญ
ของห้องสมุดว่า เป็นแหล่งบริการวิชาการที่อาจารย์และนักศึกษาจะสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้
เพิ่มเติมด้วยตนเอง และห้องสมุดที่ดีควรมีหนังสือมากชนิดเหมาะกับวัยและความสนใจของ
นักศึกษา สภาพห้องควรสะอาด ปลอดภัย สะดวกสบายที่จะเข้ามาศึกษาค้นคว้าหรือนั่งทำงาน
ห้องสมุดควรเปิดบริการทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดราชการ) และควรเปิดก่อนเวลาเรียนสัก 2-3
ชั่วโมง

ห้องสมุดเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควร
พยายามจัดและส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้มาก โดยใช้วิธีการต่อไปนี้

1. จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดให้เพียงพอ
2. จัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในห้องสมุด ตลอดจนเงินงบประมาณ
สนับสนุนการจัดห้องสมุดให้เต็มที่
3. ฝึกฝนนักศึกษาให้รู้จักการใช้บริการห้องสมุด
4. สนับสนุนให้อาจารย์ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
5. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาและค้นคว้าในห้องสมุด
6. ปรับปรุงองค์ประกอบของห้องสมุดให้ดี และพยายามจัดบริการอย่างเต็มที่ให้แก่
อาจารย์และนักศึกษา
7. หาทางให้อาจารย์และนักศึกษาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดและการบริการห้อง
สมุด เพื่อทุกคนจะได้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ จะได้ช่วยกันดำเนินงานให้ดีขึ้น

ถ้าสถานศึกษาสามารถจัดบริการ การจัดจำหน่ายหนังสือ เครื่องเขียน แบบเรียน
อุปกรณ์ การเรียนการสอนอื่น ๆ ตลอดจนเครื่องแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ จะทำให้นักเรียนได้รับทั้ง
ความสะดวกและประหยัด นอกจากนั้นสถานศึกษายังมีผลพลอยได้จากการจัดบริการนี้เพราะสิ่ง
เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักเรียนจะต้องใช้ตลอดทั้งปี การที่สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้ตลอดก็
จะเกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดบริการทางด้านนี้คือ สถานศึกษาไม่ควรหวัง
ผลกำไรจากนักเรียนมากนัก สินค้าที่จำหน่ายให้กับนักเรียนไม่ควรมียาสูงกว่าท้องตลาด (วิจิตร
วรุตบางกูร, 2525 : 56) แนวคิดในการจัดการด้านบริการนักศึกษาควรคำนึงถึงพื้นฐานหลักของ
การจัดบริการที่มุ่งให้นักศึกษาได้พัฒนาความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์โดยรอบ เพียบพร้อมไปด้วยความรู้
คุณธรรมการเสียสละ เพื่อสังคม ในการจัดบริการนักศึกษานั้นจะต้องสอดคล้องและสนองความต้องการ
ของนักศึกษาแต่ละคนควรจัดให้สัมพันธ์กับหลักสูตร วิธีสอน นโยบายการบริหาร กฎระเบียบข้อบังคับ

ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และควรจัดให้ผสมผสานกลมกลืนกับการบริหารงานทั่ว ๆ ไปของสถานศึกษา (สายฝน ธรรมบำรุง. 2527 : 23-24) นอกจากนี้โกมินทร์ คล้ายวงศ์ (2529 : 82) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษาใช้บริการหรือเข้าร่วมรับบริการเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมาก ในด้านกิจกรรมวิชาการและด้านสวัสดิการรองลงมา แต่เมื่อพิจารณาการจัดบริการทุกด้านแล้ว พบว่า ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยส่วนรวมนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดบริการด้านห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพให้มากที่สุด รองลงมา เป็นบริการแก่นักศึกษาด้านอาหารที่สะอาด สะดวก มีคุณภาพ และราคาประหยัด และจากการศึกษาของนางลักษณ์ สันตวิชัย (2535 : 84) พบว่า วิทยาลัยพลศึกษาชุมพรจัดให้มีการบริการนักศึกษาเหมาะสมดีแล้ว ทั้งในด้านการรักษาพยาบาลและห้องสมุด แต่ในส่วนที่ต้องปรับปรุงพัฒนาเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย เนื่องจากหอพักของวิทยาลัยยังขาดอุปกรณ์เครื่องนอนและเครื่องใช้ที่จะ เป็น การให้บริการค่าปรึกษาแนะแนว ไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยควรตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ

จากแนวคิดที่เสนอมานี้ กล่าวได้ว่า การจัดบริการนักศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ตั้งแต่แรกเข้าจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรได้ตระหนักถึงการให้บริการด้านต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์อันเป็นที่พึงพอใจทั้งในการศึกษาอาชีพและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมและสามารถนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

5. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

อาคารสถานที่นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จำเป็นต้องได้รับการออกแบบวางแผนการก่อสร้างโดยสถาปนิกและวิศวกร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้โรงเรียนอำนวยความสะดวกและพร้อมที่จะขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งปริญญ์ อังศุสิงห์ (2529 : 23) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่ดีไว้ว่าจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการดังนี้

1. ความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง พื้นที่บริเวณอาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
2. ความเหมาะสม (Suitability) หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกสถานที่

ตั้งของโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ เป็นต้น

3. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ

4. สุขลักษณะ (Healthfulness) หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในด้านสุขภาพและอนามัยเป็นหลัก

5. ความสะดวกติดต่อใช้สอย (Accessibility) หมายถึง เส้นทางหรือระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

6. การยืดหยุ่นได้ (Flexibility) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ พนักงันหรืออุปกรณ์เครื่องใช้ให้ใช้ประโยชน์แก่กิจกรรมหลาย ๆ อย่างได้

7. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้พื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่

8. การประหยัด (Economy) หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคารให้คุ้มค่ากับเงินที่ได้ลงทุนไป และเสียค่าบำรุงรักษาน้อย

9. การขยายตัว (Expansibility) หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคารโดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายตัวได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

10. รูปร่าง (Appearance) หมายถึง การวางแผนผังบริเวณโรงเรียน อาคารและการตกแต่งภายในภายนอกให้เป็นที่น่าชมแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ

สมาคมการบริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administration. 1949 : 4) ให้หลักการการจัดสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์คุ้มค่า ส่งเสริมศักยภาพ บุคลิกภาพ และสุนทรียภาพของผู้เรียนว่า ควรปราศจากเสียงรบกวน เช่น เสียงรถบรรทุก รถยนต์ เครื่องบิน รถดับเพลิง โรงงานอุตสาหกรรม ปราศจากกลิ่นเหม็น คำนึงถึงความปลอดภัย ความสุขสบายของผู้ใช้ สร้างอาคารควรมีการวางแผนเพื่อป้องกันอันตรายที่มีต่อสุขภาพความปลอดภัยของผู้เรียน ผู้สอน และควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์พื้นที่จุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน คำนึงถึงความสวยงาม ความสมดุลย์ด้านกายภาพ คำนึงถึงการประหยัด ซีเกอร์ (Seager. 1961 : 5-6) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาว่า ควรประกอบด้วยลักษณะทางสภาพแวดล้อมดังนี้คือ ต้องมีขนาดกว้างพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และต้องขยายได้ในอนาคต ต้องอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงามและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันนาการ

ได้มากที่สุด การวางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต จัดส่วนที่อีกทีก็และสงบเงียบให้แยกออกจากกัน เช่น ฝ่ายวิชาการแยกจากฝ่ายบริหาร ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรน้อยที่สุด ระบบการจราจรในวิทยาลัย ควรแยกเป็นทางรถยนต์ ทางจักรยาน และทางเท้า คำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นไปตามธรรมชาติ

ตามมาตรฐานสากลของอาคารสถานที่ที่เหมาะสมในสถาบันอุดมศึกษานั้น สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ (2514 : 2) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ห้องเรียนห้องปฏิบัติการ ควรมีขนาดมาตรฐานสากล มีอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนครบและทันสมัย ซึ่งจะกระตุ้นให้นักศึกษามีความอยากรู้อยากเห็นและควรเป็นห้องเฉพาะของแต่ละวิชา
2. ห้องพักอาจารย์ ต้องคำนึงถึงความสะดวกต่อการทำงานของอาจารย์ ควรเป็นห้องที่มีอุปกรณ์ในการเตรียมการสอนครบ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่พักผ่อนในเวลาว่างเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ด้วยกัน จะได้เกิดความสัมพันธ์กลมเกลียวกัน
3. ห้องพักนักศึกษา ต้องเป็นสถานที่ให้นักศึกษาได้พบปะพูดคุยกับเพื่อน หรืออาจมีกีฬาในร่มรวมอยู่ด้วยก็ได้
4. ห้องน้ำ ห้องส้วม มีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้ ห้องน้ำชายหญิงต้องแยกออกจากกัน มีสุขภัณฑ์เครื่องอำนวยความสะดวกพร้อม เช่น สบู่ กระดาษชำระ ฯลฯ อากาศถ่ายเทได้ดี
5. ห้องสมุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา ต้องมีหนังสือที่จำเป็นสำหรับการศึกษาค้นคว้า มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีการฝึกให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดเป็นด้วย
6. ห้องเรียนต้องออกแบบให้ถูกสุขลักษณะ ทางระบายอากาศต้องมีการถ่ายเทได้ดี สำหรับบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณรอบอาคารทั่ว ๆ ไป ควรมีพวงไม้ร่ม ตลอดทั้งทางเดินที่ปลอดภัย ที่นั่งพักผ่อนนักศึกษาควรจัดไว้เป็นมุม ๆ
7. โรงอาหารต้องออกแบบให้โปร่ง สะดวกสบายต่อการทำงานความสะดวก มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีสิ่งรบกวน และต้องรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ

นักการศึกษาทั่วไปยอมรับกันแล้วว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่เด็กเพียงอย่างเดียว อาคารเรียนและสภาพของโรงเรียนก็มีส่วนเสริมสร้างความเจริญของงานให้แก่เด็กอยู่มาก (วิจิตร วรบางกูร. 2525 : 2) เพราะการตกแต่งอาคารสถานที่และบริเวณให้สวยงาม มีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของเด็กมาก จะช่วยให้เด็กเกิดความสุขขึ้น

รมเย็นเป็นแรงจูงใจให้อยากมาโรงเรียน มีความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจโรงเรียน
ลักษณะเช่นนี้จะช่วยลดหลอมพฤติกรรมของเด็กได้ อาคารเรียนที่ดีควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ
ที่เหมาะสม เป็นต้นว่า ขนาด รูปร่าง วัสดุอุปกรณ์ สี แสง ทัศนียภาพ ทิศทางลม การจัด
ระเบียบภายในอาคาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ สุขลักษณะ ความปลอดภัย
ความสดชื่น ความสุขสบายและอบอุ่น บรรยากาศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความรักใคร่สามัคคีกัน
และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของผู้ใช้บริการ เช่น ความเจริญเติบโต ความเห็นดีเห็นงามเมื่ออยู่
การอยู่ร่วมกัน เล่นด้วยกัน กินด้วยกัน พักผ่อนด้วยกัน ดังนั้นโรงเรียนและห้องเรียนจึงไม่ควร
เป็นโลกหนึ่งต่างหากจากชีวิตประจำวันของนักเรียน และควรมีบรรยากาศอบอุ่นของความเป็น
บ้านหรือครอบครัวอยู่ข้าง เพื่อช่วยในการปรับตัวและเสริมสร้างสุขภาพจิตและประสิทธิภาพของ
นักเรียน (วิจิตร วรุตบางกูร. 2525 : 45)

งานวิจัยด้านอาคารสถานที่ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษานั้น สมพงษ์ ขำกัญ
(2524 : 85) ซึ่งวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม
สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยทุกวิทยาลัยเทคนิคมีการใช้ประโยชน์ห้องเรียนต่ำ
กว่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม ทั้งอัตราการใช้ห้องและอัตราการใช้พื้นที่ ส่วนโรงฝึกงานมีการ
ใช้ประโยชน์ด้านอัตราการใช้ห้องสูงกว่าการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม จากผลการวิจัยของ
นงลักษณ์ สันติวิชัย (2535 : 82) พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา
ชุมพร มีความประทับใจและมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม มี
ภูมิประเทศสวยงาม อากาศดี ห่างไกลเสียงรบกวน การวางผังสิ่งปลูกสร้างภายในวิทยาลัย
เป็นสัดส่วนมีระเบียบมีการจัดตกแต่งสถานที่ภายในวิทยาลัยอย่างเรียบร้อยสวยงามและมีความ
พร้อมในด้านสนามกีฬา ส่วนที่เห็นว่ายังไม่เหมาะสม ซึ่งวิทยาลัยจะต้องปรับปรุงพัฒนา ได้แก่
เรื่องความสะดวก จำนวนโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารมีไม่เพียงพอ และ ไม่เหมาะสม
ห้องน้ำ-ห้องสุขาตามอาคารต่าง ๆ โดยทั่วไปไม่ค่อยสะอาด การจัดการน้ำดื่ม-น้ำใช้ยังไม่
เพียงพอ และได้เสนอแนะว่าผู้บริหารควรมีการวางแผนในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งใน
ระยะสั้นและระยะยาว จัดสรรงบประมาณที่จำเป็นในการจัดซื้อ ซ่อมบำรุง หรือวางโครงการที่จะ
ดำเนินการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้การจัดระบบอาคารสถานที่ของวิทยาลัยมีคุณภาพ

จากแนวคิดที่เสนอมานี้ กล่าวได้ว่า อาคารสถานที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในด้านกายภาพ
ไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียน ห้องเรียน ที่พักผ่อนหย่อนใจ และห้องสมุดที่จะช่วยผลักดันให้การเรียน
การสอนในวิทยาลัยได้สัมฤทธิ์ผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพณิชยการที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพณิชยการเซนต์พณ วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย จำนวน 5,206 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ

ของวิทยาลัยพณิชยการที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ประจําภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 357 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้ตารางประมาณจำนวนของเครจิจและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) โดยการเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจําแนกตามวิทยาลัย แผนกวิชาและรอบการศึกษา

รอบการศึกษา แผนกวิชา	รอบปกติ		รอบพิเศษ		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน						
การบัญชี	324	22	299	21	623	43
การเลขานุการ	134	9	63	4	197	13
การตลาด	255	18	287	20	542	38
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	115	8	104	7	219	15
รวม	828	57	753	52	1,581	109
วิทยาลัยพณิชยการบางนา						
การบัญชี	339	23	340	23	679	46
การเลขานุการ	67	5	67	5	134	10
การตลาด	240	16	242	16	482	32
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	84	6	85	6	169	12
รวม	730	50	734	50	1,464	100

ตาราง 1 (ต่อ)

รอบการศึกษา แผนกวิชา	รอบปกติ		รอบพิเศษ		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี</u>						
การบัญชี	401	27	331	23	732	50
การเลขานุการ	64	4	54	4	118	8
การตลาด	215	15	208	14	423	29
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	112	8	109	7	221	15
รวม	792	54	702	48	1,494	102
<u>วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย</u>						
การบัญชี	82	6	148	10	230	16
การเลขานุการ	29	2	-	-	29	2
การตลาด	131	9	123	9	254	18
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	79	5	75	5	154	10
รวม	321	22	346	24	667	46
รวมทั้งสิ้น	2,671	183	2,535	174	5,206	357

ที่มา - แผนกทะเบียนนักศึกษา วิทยาลัยพณิชยการเซนต์จอห์น วิทยาลัยพณิชยการบางนา
วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาและดัดแปลงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสภาพแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน โดยศึกษาจากแบบสอบถามของ กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 95-102) ชนิษฐา เกื้อมี (2530 : 88-94) ไพโรจน์ ดวงวิเศษ (2533 : 72-80) นงลักษณ์ สันติวิชัย (2535 : 117-129) ผกาทิพย์ เกษรากุล (2524 : 78-83) ได้แบบสอบถามประกอบด้วยข้อความถามด้านการเรียนการสอน 11 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 9 ข้อ ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8 ข้อ ด้านบริการนักศึกษา 11 ข้อ และด้านอาคารสถานที่ 13 ข้อ รวม 52 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ (ภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบตอบคำถาม ให้นักศึกษาแสดงความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามและขอบข่ายของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้ง 5 ด้าน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ในการนำไปสร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมสภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั้ง 5 ด้าน

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา เพื่อให้ถูกต้องเหมาะสม

ยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน คือ อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผศ.อุมา ศรีสุภินานนท์, ผศ.วิลักษณ์ ศรีมาวัน และอาจารย์สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ ภาควิชาภาษาและสังคม คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานและกรรมการควบคุมงานวิจัยเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษาและความถูกต้องในด้านเนื้อหาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่ประธานและกรรมการควบคุมงานวิจัยตรวจแก้ไขและให้ความเห็นชอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ฉบับ ซึ่งได้แก่แผนกวิชาการบัญชี 19 ฉบับ แผนกวิชาการเลขานุการ 6 ฉบับ แผนกวิชาการตลาด 17 ฉบับ และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 8 ฉบับ

5. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t-test วิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์สูงไว้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าข้อคำถามใช้ได้ทั้ง 52 ข้อ (ภาคผนวก ข)

6. หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาลัมบ์ประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังอธิบดีกรมอาชีวศึกษา เพื่ออนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย (ภาคผนวก ก)

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัว ไปขอเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย โดย

มอบให้กับอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ของแต่ละวิทยาลัยช่วยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา และชี้แจงถึงวิธีการกรอกแบบสอบถามเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และเก็บแบบสอบถามจากนักศึกษาตามที่คุณวิจัยกำหนดไว้

3. ผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามที่นักศึกษาได้ตอบแล้วจากอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ของแต่ละวิทยาลัยที่ช่วยดำเนินการให้ด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ละฉบับ หากแบบสอบถามฉบับใดขาดความถูกต้อง เช่น นักศึกษาทำเครื่องหมายมากกว่าหนึ่งอัน ในหนึ่งข้อคำถาม ก็จะขอเก็บตัวอย่างเพิ่มเพื่อให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ เป็นต้น ผลการตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มีความสมบูรณ์ทั้ง 357 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ (ตาราง 2) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มตามตัวแปร และตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาดีที่สุดในหรือมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาดีหรือมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ไม่ค่อยดี หรือน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ไม่ดีเลย หรือน้อยที่สุด

2. ในการประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง โดยได้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นได้แก้ไข และตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำข้อมูลที่แก้ไขถูกต้องแล้วมาประมวลผลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3. ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้คือ (ประคอง กรรณสูตร, 2525 : 84-85)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00–1.59	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับ ไม่ดี เลยหรือน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.60–2.59	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับ ไม่ค่อยดีหรือน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.60–3.59	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.60–4.59	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับดีหรือมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.60–5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับดีที่สุดหรือมากที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าร้อยละ

5.1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของสภาพแวดล้อมแต่ละด้าน (ล้วน

สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum_{i=1}^n X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด $i = 1, 2, \dots, n$

n แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ทหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพแวดล้อมแต่ละด้าน โดยใช้สูตร (Ferguson, 1981 : 49)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x^2 - (\sum_{i=1}^n x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum_{i=1}^n x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum_{i=1}^n x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้ค่าของสถิติในการทดสอบค่า t (Walpole and Myers, 1993 : 323) กรณีไม่ทราบ σ_1 และ σ_2 และสุ่มตัวอย่างมาจากนักศึกษาต่างรอบการศึกษา ทำให้ $\sigma_1 = \sigma_2$ กรณีนี้สุ่มตัวอย่าง $n_1 > 30$ และ $n_2 > 30$ ดังนั้น Z และ t จะมีค่าเท่ากัน ซึ่งการวิจัยนี้จะใช้ค่า t ที่อ่านจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

$$t = \frac{x_1 - x_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

$\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

$\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่สอง

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

5.2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) คำนวณจากสูตร (Winer. 1971 : 110)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

5.2.3 ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี เชฟเฟ (Scheffe)

$$SD = \sqrt{(k-1) F(\alpha; df_1, df_2)} \sqrt{MS_w \left[\sum_{j=1}^k \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ SD แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ

$F(\alpha; df_1, df_2)$ แทน ค่า F ในตารางแจกแจงค่า F มีค่า .05

หรือ .01 และ df_1 คือ ค่า df_b , df_2

คือ ค่า df_w หรือ df_E

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

C_j แทน สัมประสิทธิ์ contrast ซึ่งมีค่าเป็น 1,

-1, 1, -1.....

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

5.3 สถิติที่ใช้หาค่าของแบบสอบถาม มีดังนี้

5.3.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยวิธีการแจกแจงค่าที (t-distribution)

$$t = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\sqrt{\frac{s^2_H}{n_H} + \frac{s^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อความถาม

$\bar{x}_H$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{x}_L$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s^2_H แทน ความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s^2_L แทน ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

5.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = [k/k-1] \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ F (F-distribution)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนที่เบี่ยงเบนจากค่าคะแนนเฉลี่ยยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่เบี่ยงเบนจากค่าคะแนนเฉลี่ยยกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ที่ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่ แผนกวิชา และรอบการศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน การเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และ ด้านอาคารสถานที่

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จำแนกตามแผนก วิชา และรอบการศึกษา

ตอนที่ 4 สรุปความต้องการของนักศึกษาที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการ ศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่ แผนกวิชา และรอบการศึกษา ดังได้แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วิทยาลัย แผนกวิชา และรอบการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (คน)	คิดเป็น (ร้อยละ)
1. <u>วิทยาลัยพณิชยการ</u>		
1.1 เขตุน	109	30.5
1.2 บางนา	100	28.0
1.3 ธนบุรี	102	28.6
1.4 อินทราชัย	46	12.9
รวม	357	100
2. <u>แผนกวิชา</u>		
2.1 การบัญชี	155	43.4
2.2 การเลขานุการ	33	9.2
2.3 การตลาด	117	32.8
2.4 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	52	14.6
รวม	357	100

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	คิดเป็น (ร้อยละ)
3. <u>รอบการศึกษา</u>		
3.1 รอบปกติ	183	51.3
3.2 รอบพิเศษ	174	48.7
รวม	357	100

จากตาราง 2 แสดงถึงจำนวนและร้อยละ ของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรม อาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยพณิชยการ

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรม อาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน จำนวน 109 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.5 วิทยาลัยพณิชยการบางนา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 วิทยาลัย พณิชยการธนบุรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

2. แผนกวิชา

ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่ในแผนกวิชาการบัญชี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 การเลขานุการ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 การตลาด จำนวน 117 คน คิด เป็นร้อยละ 32.8 และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6

3. รอบการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่ในรอบปกติ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รอบ พิเศษ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ. สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน
การเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และ
ด้านอาคารสถานที่

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นโดยรวมและ
รายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการเรียนการสอน	3.61	.57	มาก
2. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.38	.65	ปานกลาง
3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.22	.75	ปานกลาง
4. ด้านการบริการนักศึกษา	3.47	.63	ปานกลาง
5. ด้านอาคารสถานที่	3.00	.78	ปานกลาง
รวม	3.33	.55	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต
กรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาโดยรวมทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง
ที่สุดคือ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.61$) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอาคาร
สถานที่ ($\bar{X} = 3.00$)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์เป็น
เป็นรายตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>			
1. อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชา ได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ	3.63	.71	มาก
2. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถามในระหว่างการเรียนการสอน	3.81	.77	มาก
3. อาจารย์ยอมรับฟัง เหตุผลทางการเรียนที่นักศึกษาแสดงออก	3.57	.87	ปานกลาง
4. อาจารย์มีความสนใจในการให้คำปรึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน	3.66	.98	มาก
5. อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.74	.93	มาก
6. อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน	3.27	.90	ปานกลาง
7. อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน	3.36	.93	ปานกลาง
8. อาจารย์มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน	3.77	.87	มาก
9. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.60	.82	มาก
10. อาจารย์มีการมอบหมายงานและติดตามการปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.77	.80	มาก
11. อาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน	3.57	.96	ปานกลาง
รวม	3.61	.57	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในด้านการเรียนการสอน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.81$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.27$)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์เป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>			
1. นักศึกษาให้ความสนใจในการโต้เถียงทางวิชาการของเพื่อนร่วมชั้น	3.45	.88	ปานกลาง
2. นักศึกษาให้ความสนใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมกลุ่ม	3.78	.87	มาก
3. นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน	4.10	.84	มาก
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน	3.37	.93	ปานกลาง
5. บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น	3.54	.96	ปานกลาง
6. นักศึกษาส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.62	.97	มาก
7. นักศึกษาได้ร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ	3.13	1.05	ปานกลาง
8. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง	2.37	1.17	น้อย
9. นักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมบริหารงานของชมรมต่าง ๆ	3.03	1.04	ปานกลาง
รวม	3.38	.65	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 4.10$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง ($\bar{x} = 2.37$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์เป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>			
1. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	3.03	1.00	ปานกลาง
2. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาร่วมแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	3.17	.93	ปานกลาง
3. วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและกิจกรรมต่อชุมชน	3.32	1.02	ปานกลาง
4. วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง	3.03	1.05	ปานกลาง
5. วิทยาลัยสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.15	1.05	ปานกลาง
6. วิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา	3.32	1.04	ปานกลาง
7. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	3.35	.94	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
8. อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการ จัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.35	.95	ปานกลาง
รวม	3.22	.75	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.35$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบการศึกษา และวิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง ($\bar{x} = 3.03$)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์เป็นรายข้อตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการบริการนักศึกษา</u>			
1. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านงานทะเบียน	3.36	.92	ปานกลาง
2. วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย	3.27	.98	ปานกลาง
3. วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้	3.26	1.08	ปานกลาง
4. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษามีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา	3.56	.88	ปานกลาง
5. วิทยาลัยจัดให้มีการให้คำแนะนำในการศึกษาและเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษา	3.46	.96	ปานกลาง
6. วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์	3.52	.97	ปานกลาง
7. วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา	3.66	.91	มาก
8. วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน	3.97	.90	มาก
9. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่นักศึกษา	3.55	.92	ปานกลาง
10. การบริการร้านค้าสหกรณ์ของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ	3.28	.97	ปานกลาง
11. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา	3.31	.95	ปานกลาง
รวม	3.47	.63	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 3.97$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย ($\bar{x} = 3.27$)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น วิเคราะห์เป็นรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>			
1. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียน	3.15	1.09	ปานกลาง
2. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องน้ำ-ห้องสุขา	2.77	1.10	ปานกลาง
3. ห้องเรียนภายในวิทยาลัยมีการถ่ายเทอากาศอย่างถูกสุขลักษณะ	3.13	1.02	ปานกลาง
4. วิทยาลัยจัดให้มีที่พักผ่อนได้อย่างเหมาะสม	2.88	1.05	ปานกลาง
5. วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้องเรียนและอาคารเรียนอย่างเหมาะสม	3.25	.97	ปานกลาง
6. วิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.74	1.08	ปานกลาง
7. วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ	2.53	1.01	น้อย
8. วิทยาลัยจัดให้มีโรงอาหาร ร้านอาหารอย่างเพียงพอ	3.11	1.13	ปานกลาง
9. วิทยาลัยจัดให้มีห้องน้ำ-ห้องสุขาอย่างเพียงพอกับนักศึกษา	2.85	1.11	ปานกลาง
10. ระบบจราจรภายในวิทยาลัยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.11	1.03	ปานกลาง
11. การรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกวิทยาลัย	3.11	1.12	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
12. วิทยาลัยให้ความสำคัญในการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอย	3.12	1.01	ปานกลาง
13. วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม สวนไม้ดอก ไม้ประดับ	3.29	1.25	ปานกลาง
รวม	3.00	.78	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ โดยรวม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือวิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม สวนไม้ดอก ไม้ประดับ ($\bar{x} = 3.29$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือวิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษา ($\bar{x} = 2.53$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จำแนกตามแผนก
วิชา และรอบการศึกษา

1. จำแนกตามแผนกวิชา

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของนักศึกษาที่มีต่อ
สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามแผนกวิชา เป็นรายด้านโดยรวม

สภาพแวดล้อม ทางการศึกษา	แผนกวิชา												รวม		
	การบัญชี			การเลขานุการ			การตลาด			คอมพิวเตอร์ธุรกิจ					
	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น
ด้านการเรียนการสอน	3.71	.52	มาก	3.54	.53	ปานกลาง	3.47	.62	ปานกลาง	3.66	.53	มาก	3.61	.57	มาก
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.53	.59	ปานกลาง	3.20	.56	ปานกลาง	3.22	.63	ปานกลาง	3.31	.78	ปานกลาง	3.38	.65	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.40	.70	ปานกลาง	3.02	.74	ปานกลาง	3.03	.77	ปานกลาง	3.17	.70	ปานกลาง	3.22	.73	ปานกลาง
ด้านการบริการนักศึกษา	3.60	.60	มาก	3.31	.55	ปานกลาง	3.34	.45	ปานกลาง	3.45	.65	ปานกลาง	3.47	.61	ปานกลาง
ด้านอาคารสถานที่	3.10	.80	ปานกลาง	2.87	.66	ปานกลาง	2.89	.75	ปานกลาง	3.02	.77	ปานกลาง	3.00	.78	ปานกลาง
รวม	3.46	.52	ปานกลาง	3.19	.48	ปานกลาง	3.19	.53	ปานกลาง	3.32	.57	ปานกลาง	3.33	.55	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ที่เรียนอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) และเมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จะเป็นดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.61$) ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.47$) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.38$) ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.22$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.00$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.71$) และด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.60$) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษาแผนกวิชาการบัญชี จะเป็นดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.71$) ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.60$) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.53$) ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.40$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.10$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการ จะเป็นดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.54$) ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.31$) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.20$) ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.02$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 2.87$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด จะเป็นดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.47$) ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.34$) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.22$) ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.03$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 2.89$)

นักศึกษาในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$) ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.66$) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จะเป็นดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.66$) ด้านการบริการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.45$) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.31$)

ด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.17$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.02$)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย
พาณิชย์การสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน จำแนกตามแผนกวิชา ใช้วิธี
วิเคราะห์โดยทดสอบค่า F (F-test) ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 10-23

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทาง
การศึกษาในวิทยาลัยพาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการ
สอน จำแนกตามแผนกวิชา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	ค่า F
ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.2837	1.4279	4.4943**
	ภายในกลุ่ม	353	112.1524	.3177	
	รวม	356	116.4361		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต
กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เพื่อให้ทราบ
ความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของเซฟเฟ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปราบกฏผลเปรียบเทียบดัง
ตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา		การบัญชี	การเลขานุการ	การตลาด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
	$\bar{X}$	3.7167	3.5455	3.4716	3.6626
การบัญชี	3.7167	-	0.1712	0.2451**	0.0541
การเลขานุการ	3.5455		-	0.0739	0.1171
การตลาด	3.4716			-	0.1910
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.6626				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาการบัญชี และแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีกับนักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการ นักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการกับนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด และนักศึกษาแผนกวิชาการตลาดกับนักศึกษาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามแผนวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>									
1. อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชา ได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ	3.70	.67	3.51	.66	3.52	.74	3.69	.75	1.9778
2. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นซักถามในระหว่างการเรียนการสอน	3.83	.78	3.81	.72	3.76	.80	3.82	.64	.2106
3. อาจารย์ยอมรับฟังเหตุผลทางการเรียนที่นักศึกษาแสดงออก	3.67	.81	3.45	.93	3.42	.94	3.65	.81	2.1966
4. อาจารย์มีความสนใจในการให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน	3.71	.98	3.60	.78	3.53	1.06	3.80	.84	1.2050
5. อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.90	.81	3.27	.97	3.58	1.03	3.86	.86	5.9102*

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6. อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน	3.40	.81	3.30	.91	3.09	.98	3.28	.89	2.6355
7. อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน	3.44	.89	3.57	.86	3.18	1.01	3.34	.78	2.4043
8. อาจารย์มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน	3.89	.83	3.69	.80	3.64	.89	3.69	.96	2.0603
9. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.74	.73	3.51	.79	3.42	.85	3.61	.91	3.6513*
10. อาจารย์มีการมอบหมายงานและติดตามการปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.82	.79	3.72	.80	3.68	.84	3.80	.68	.7792
11. อาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน	3.72	.92	3.51	1.14	3.30	.93	3.69	.85	4.8296*
รวม	3.71	.52	3.54	.53	3.47	.62	3.66	.53	4.4943**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 และ 10 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามแผนกวิชา พบว่า นักศึกษาในแผนกวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ($\bar{x} = 3.90$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.40$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.81$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ($\bar{x} = 3.27$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.76$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.09$)

นักศึกษาในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.82$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.28$)

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำแนกตามแผนกวิชา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	ค่า F
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.7861	2.5954	6.4178*
	ภายในกลุ่ม	353	142.7535	.4044	
	รวม	356	150.5395		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของเชฟเฟ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบดังตาราง 14

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา		การบัญชี	การเลขานุการ	การตลาด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
	$\bar{X}$	3.5398	3.2088	3.2289	3.3184
การบัญชี	3.5398	—	0.3310	0.3109**	0.2214
การเลขานุการ	3.2088		—	0.0201	0.1096
การตลาด	3.2289			—	0.0895
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.3184				—

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาการบัญชี และแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีกับนักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการ นักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการกับนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด และนักศึกษาแผนกวิชาการตลาดกับนักศึกษาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>									
1. นักศึกษาให้ความสนใจในการโต้เถียงทางวิชาการของเพื่อนร่วมชั้น	3.54	.76	3.12	.82	3.41	.96	3.42	1.01	2.2485
2. นักศึกษาให้ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมกลุ่ม	3.96	.79	3.42	.70	3.69	.91	3.67	.96	5.0894*
3. นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน	4.25	.76	3.87	.82	4.05	.87	3.86	.90	4.0113*
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน	3.46	.94	3.33	.92	3.29	.89	3.30	.98	.9067
5. บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น	3.67	.91	3.45	.83	3.47	1.00	3.30	1.02	2.2521
6. นักศึกษาส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.80	.87	3.57	.86	3.51	1.02	3.34	1.06	3.7764*
7. นักศึกษาได้ร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ	3.35	.97	3.00	.86	2.91	1.14	3.00	1.04	4.5679*

ตาราง 15 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง	2.62	1.21	2.30	1.18	1.89	.95	2.69	1.18	11.0051*
9. นักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมบริหารงานของชมรมต่าง ๆ	3.17	1.04	2.78	.99	2.79	.98	3.25	1.08	4.4631*
รวม	3.53	.59	3.20	.56	3.22	.63	3.31	.78	6.4178**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นข้อ 1, 4, และ 5 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามแผนกวิชา พบว่า นักศึกษาในแผนกวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 4.25$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง ($\bar{x} = 2.62$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.87$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนกับรุ่นน้อง ($\bar{x} = 2.30$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 4.05$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนกับรุ่นน้อง ($\bar{x} = 1.89$)

นักศึกษาในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.86$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนกับรุ่นน้อง ($\bar{x} = 2.69$)

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	ค่า F
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	10.7479	3.5826	6.6872**
	ภายในกลุ่ม	353	189.1200	.5358	
	รวม	356	199.8679		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของเชฟเฟ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบดังตาราง 17

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา		การบัญชี	การเลขานุการ	การตลาด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
	$\bar{X}$	3.4056	3.0265	3.0331	3.1779
การบัญชี	3.4056	—	0.3791	0.3725**	0.2277
การเลขานุการ	3.0265		—	0.0066	0.1514
การตลาด	3.0331			—	0.1448
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.1779				—

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาการบัญชี และแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีกับนักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการ นักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการกับนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด และนักศึกษาแผนกวิชาการตลาดกับนักศึกษาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>									
1. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	3.14	.96	2.90	1.01	2.84	1.04	3.13	.92	2.4272
2. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาร่วมแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	3.30	.87	2.93	.96	2.95	.98	3.38	.84	4.8197*
3. วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและกิจกรรมต่อชุมชน	3.54	.90	3.06	1.08	3.11	1.12	3.28	.89	5.1609*
4. วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง	3.26	1.01	2.78	1.02	2.70	1.07	3.19	.88	7.6715*

ตาราง 18 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
5. วิทยาลัยสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.44	.94	3.12	.92	2.91	1.14	2.84	.97	7.9401*
6. วิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา	3.54	.94	3.12	.99	3.14	1.10	3.17	1.07	4.4553*
7. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	3.45	.94	3.09	.97	3.32	.92	3.26	.93	1.6001
8. อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.53	.89	3.18	.91	3.25	1.00	3.13	.92	3.6369*
รวม	3.40	.70	3.02	.74	3.03	.77	3.17	.70	6.6872**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นข้อ 1 และ 7 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามแผนกวิชา พบว่า นักศึกษาในแผนกวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและกิจกรรมต่อชุมชน และวิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.54$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา ($\bar{x} = 3.14$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.18$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง ($\bar{x} = 2.78$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ($\bar{x} = 4.05$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง ($\bar{x} = 2.70$)

นักศึกษาในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาร่วมแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา ($\bar{x} = 3.38$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 2.84$)

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	ค่า F
ด้านการบริการนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.5140	1.8380	4.8392**
	ภายในกลุ่ม	353	134.0734	.3798	
	รวม	356	139.5874		

**มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีของเชฟเฟ เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบดังตาราง 20

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา		การบัญชี	การเลขานุการ	การตลาด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
	$\bar{X}$	3.6082	3.3140	3.3481	3.4528
การบัญชี	3.6082	-	0.2942	0.2601**	0.1554
การเลขานุการ	3.3140		-	0.0341	0.1388
การตลาด	3.3481			-	0.1047
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.4528				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาการบัญชี และแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีกับนักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการ นักศึกษาแผนกวิชาการเลขานุการกับนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด และนักศึกษาแผนกวิชาการตลาดกับนักศึกษาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามแผนกวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านการบริการนักศึกษา</u>									
1. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านงานทะเบียน	3.50	.92	3.45	.75	3.08	.89	3.51	.91	5.6158*
2. วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย	3.40	.97	3.15	.87	3.06	1.01	3.44	.91	3.3257*
3. วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้	3.40	.99	3.21	1.08	3.03	1.15	3.38	1.05	2.9687*
4. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา มีความรู้ความสามารถในการให้บริการให้คำปรึกษา	3.70	.87	3.21	.78	3.50	.84	3.48	.95	3.5838*
5. วิทยาลัยจัดให้มีการให้คำแนะนำในการศึกษาและเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษา	3.63	.93	3.45	.75	3.32	.97	3.23	1.04	3.5131*

ตาราง 21 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลข นุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6. วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับการ การแนะแนวอาชีพอย่างกว้าง ขวางและทันต่อเหตุการณ์	3.63	.92	3.33	1.05	3.46	.99	3.42	.99	1.4094
7. วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือนักศึกษาในด้านทุน การศึกษา	3.89	.83	3.42	.83	3.44	.96	3.59	.89	6.8004*
8. วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้ นักศึกษาทำในระหว่างเรียน	4.10	.83	3.48	1.03	3.92	.93	3.96	.79	4.5801*
9. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวก ในการให้บริการแก่นักศึกษา	3.56	.87	3.39	.96	3.61	.86	3.44	1.09	.7762
10. การบริการร้านค้าสหกรณ์ ของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ	3.45	.98	3.21	.82	3.05	.96	3.28	.95	3.7598*
11. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวก ในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา	3.38	.96	3.12	.82	3.30	.95	3.21	.95	.9631
รวม	3.60	.60	3.31	.55	3.34	.45	3.45	.65	4.8392**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นข้อ 6, 9 และ 11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามแผนวิชา พบว่า นักศึกษาในแผนวิชาการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 4.10$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยได้ให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา ($\bar{x} = 3.38$)

นักศึกษาในแผนวิชาเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 3.48$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยได้ให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา ($\bar{x} = 3.12$)

นักศึกษาในแผนวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 3.92$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ ($\bar{x} = 3.03$)

นักศึกษาในแผนวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 3.96$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยได้ให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา ($\bar{x} = 3.03$)

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามแผนกวิชา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	ค่า F
ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	3	3.3471	1.1157	1.8508
	ภายในกลุ่ม	353	212.7933	.6028	
	รวม	356	216.1404		

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ วิเคราะห์เป็นรายข้อ
จำแนกตามแผนวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>									
1. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษา ความสะอาดของห้องเรียน และบริเวณอาคารเรียน	3.16	1.10	2.96	1.10	3.10	1.05	3.30	1.11	.7492
2. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษา ความสะอาดของห้องน้ำ- ห้องสุขา	2.81	1.08	2.78	.99	2.62	1.10	2.94	1.21	1.2153
3. ห้องเรียนภายในวิทยาลัยมี การถ่ายเทอากาศอย่างถูก สุขลักษณะ	3.20	1.02	3.09	1.04	3.04	1.02	3.15	.99	.5544
4. วิทยาลัยจัดให้มีที่พักผ่อนได้ อย่างเหมาะสม	2.97	.99	2.81	.95	2.97	1.11	2.80	1.12	.7898
5. วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้อง เรียนและอาคารเรียนอย่าง เหมาะสม	3.39	.99	3.39	1.02	3.05	.92	3.13	.88	3.1996*
6. วิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.86	1.10	2.69	.95	2.64	1.11	2.63	1.01	1.1952

ตาราง 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	แผนกวิชา								ค่า F
	การบัญชี		การเลขานุการ		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7. วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา									
โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ	2.65	1.02	2.33	.85	2.41	1.00	2.51	1.03	1.8096
8. วิทยาลัยจัดให้มีโรงอาหาร									
ร้านอาหารอย่างเพียงพอ	3.27	1.12	3.03	.84	2.94	1.18	3.03	1.10	2.0005
9. วิทยาลัยจัดให้มีห้องน้ำ-ห้อง									
ส้วมอย่างเพียงพอแก่นักศึกษา	2.90	1.11	2.78	1.08	2.75	1.15	2.92	1.04	.5255
10.ระบบจราจรภายในวิทยาลัย									
มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.16	1.04	2.90	.97	3.06	.94	3.17	1.18	.7077
11.การรบกวนจากสภาพแวดล้อม									
ภายใน-ภายนอกวิทยาลัย	3.18	1.13	2.75	.86	3.10	1.12	3.11	1.21	1.3333
12.วิทยาลัยให้ความสำคัญในการ									
จัดระบบกำจัดขยะมูลฝอย	3.21	1.01	2.75	.79	3.08	1.03	3.15	1.03	1.9409
13.วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม									
สวนไม่ดอก ไม่ประดับ	3.49	1.26	3.06	.99	3.03	1.29	3.38	1.15	3.5735*
รวม	3.10	.80	2.87	.66	2.89	.75	3.02	.77	1.8508

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นข้อ 5 และ 13 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามแผนกวิชา พบว่า นักศึกษาในแผนกวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม ส่วนไม้ดอก ไม้ประดับ ($\bar{x} = 3.49$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.65$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการเลขานุการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้องเรียนและอาคารเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.39$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.33$)

นักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียน และการรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.10$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.41$)

นักศึกษาในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม ส่วนไม้ดอก ไม้ประดับ ($\bar{x} = 3.38$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.51$)

2. จำนวนตามรอบการศึกษา

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวนตามรอบการศึกษา เป็น
รายด้านโดยรวม

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา	รอบปกติ		รอบพิเศษ		ค่า t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการเรียนการสอน	3.58	.58	3.64	.55	-.95
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.37	.62	3.37	.67	-.05
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.20	.70	3.22	.79	-.36
ด้านการบริการนักศึกษา	3.40	.62	3.54	.62	-2.03*
ด้านอาคารสถานที่	2.97	.79	3.03	.76	.66
ค่าเฉลี่ยรวม	3.29	.54	3.35	.54	-1.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต
กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการ
ศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียน
การสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาปกติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.58$) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 2.97$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.64$) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.03$)

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พณิชยการ สิงคโปร์ กรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
1. อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชา ได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ	3.68	.70	3.56	.71	1.66
2. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถามในระหว่างการเรียนการสอน	3.75	.80	3.86	.72	-1.33
3. อาจารย์ยอมรับฟังเหตุผลทางการเรียนที่นักศึกษาแสดงออก	3.49	.88	3.65	.85	-1.77
4. อาจารย์มีความสนใจในการให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน	3.59	.99	3.73	.96	-1.41
5. อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.68	.93	3.79	.93	-1.12

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6. อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน	3.27	.90	3.27	.89	.09
7. อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน	3.32	.84	3.39	1.00	-.75
8. อาจารย์มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน	3.75	.92	3.78	.82	-.30
9. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.60	.81	3.60	.82	-.03
10.อาจารย์มีการมอบหมายงานและติดตามการปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.67	.80	3.83	.78	-1.66
11. อาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน	3.56	.94	3.56	.97	.05
รวม	3.58	.58	3.64	.55	-.95

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษานอกปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้

นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน และอาจารย์มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.75$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.27$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.86$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน ($\bar{x} = 3.27$)

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>					
1. นักศึกษาให้ความสนใจในการได้เสียงทางวิชาการของเพื่อนร่วมชั้น	3.44	.88	3.44	.89	-.00
2. นักศึกษาให้ความสนใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมกลุ่ม	3.38	.85	3.76	.88	.42
3. นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน	4.07	.82	4.12	.85	-.62
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน	3.38	.91	3.36	.95	.21
5. บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น	3.56	.94	3.50	.97	.56
6. นักศึกษาส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.58	.94	3.65	.98	-.69

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7. นักศึกษา ได้ร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ	3.16	1.03	3.08	1.07	.80
8. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่ รุ่นน้อง	2.30	1.10	2.43	1.23	-1.00
9. นักศึกษามีความสนใจ เข้าร่วมบริหารงานของชมรมต่าง ๆ	3.03	.98	3.01	1.09	.14
รวม	3.37	.62	3.37	.67	-.05

จากตาราง 26 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษานอกปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 4.07$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง ($\bar{X} = 2.30$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 4.12$)

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง
($\bar{x} = 2.43$)

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>					
1. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษา ต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	2.99	.95	3.05	1.04	-.59
2. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษา ร่วมแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา	3.14	.95	3.19	.91	-.54
3. วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและ กิจกรรมต่อชุมชน	3.33	.92	3.30	1.10	.32
4. วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ใกล้เคียง	3.06	.95	2.98	1.13	.69
5. วิทยาลัยสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ของนักศึกษา	3.13	.98	3.17	1.12	-.32
6. วิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่อง กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา	3.28	1.00	3.35	1.08	-.60
7. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม	3.31	.86	3.39	1.01	-.79

ตาราง 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8. อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการ จัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.33	.95	3.37	.95	-.40
รวม	3.20	.70	3.22	.79	-.36

จากตาราง 27 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษานอกเวลา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและกิจกรรมต่อชุมชน และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = 3.33$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา ($\bar{X} = 2.99$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ

ส่วนรวม ($\bar{x} = 4.12$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง ($\bar{x} = 2.43$)

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย
พะเยา การสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา วิเคราะห์เป็น
รายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านการบริการนักศึกษา</u>					
1. วิทยาลัยได้ให้ความสนใจในการให้บริการด้านงานทะเบียน	3.27	.96	3.45	.85	-1.94*
2. วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย	3.17	.99	3.37	.95	-1.98*
3. วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้	3.25	1.09	3.27	1.06	-.12
4. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา	3.49	.90	3.63	.84	-1.57
5. วิทยาลัยจัดให้มีการให้คำแนะนำในการศึกษาและเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษา	3.40	.92	3.50	.99	-.94
6. วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์	3.45	.96	3.58	.98	-1.29
7. วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา	3.61	.90	3.71	.91	-1.04
8. วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน	3.90	.85	4.03	.93	-1.39

ตาราง 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
9. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่นักศึกษา	3.40	.92	3.70	.88	-3.10*
10. การบริการร้านค้าสหกรณ์ของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ	3.25	.86	3.30	1.07	-.51
11. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา	3.25	.94	3.36	.95	-1.10
รวม	3.40	.62	3.54	.62	-2.03*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นข้อ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 และ 11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษานอกปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดงานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{X} = 3.90$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย ($\bar{X} = 3.17$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน ($\bar{x} = 4.03$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ ($\bar{x} = 3.27$)

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ วิเคราะห์เป็นรายข้อ จำแนกตามรอบการศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>					
1. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียน	3.07	1.12	3.22	1.05	-1.38
2. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องน้ำ-ห้องสุขา	2.74	1.09	2.79	1.11	-.48
3. ห้องเรียนภายในวิทยาลัยมีการถ่ายเทอากาศอย่างถูกสุขลักษณะ	3.07	1.00	3.18	1.02	-1.05
4. วิทยาลัยจัดให้มีที่พักผ่อนได้อย่างเหมาะสม	2.86	1.09	2.89	1.00	-.25
5. วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้องเรียนและอาคารเรียนอย่างเหมาะสม	3.21	.97	3.28	.95	-.67
6. วิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.63	1.06	2.85	1.09	-1.95*
7. วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ	2.56	1.00	2.48	1.01	.80
8. วิทยาลัยจัดให้มีโรงอาหาร ร้านอาหารอย่างเพียงพอ	3.03	1.09	3.18	1.15	-1.22
9. วิทยาลัยจัดให้มีห้องน้ำ-ห้องสุขาอย่างเพียงพอกับนักศึกษา	2.84	1.09	2.84	1.13	.02

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษา	รอบการศึกษา				ค่า t
	ปกติ		พิเศษ		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
10.ระบบจรรยาภายในวิทยาลัยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.12	.99	3.09	1.06	.26
11.การรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกวิทยาลัย	3.04	1.11	3.37	1.13	-1.04
12.วิทยาลัยให้ความสำคัญในการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอย	3.12	1.02	3.11	.99	.10
13.วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม สวนไม้ดอก ไม้ประดับ	3.32	1.26	3.24	1.24	.61
รวม	2.97	.79	3.03	.76	-.66

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นข้อ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามรอบการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษานอกปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม สวนไม้ดอก ไม้ประดับ ($\bar{X} = 3.32$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.56$)

นักศึกษาที่อยู่ในรอบการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้องเรียนและอาคารเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.28$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.48$)

ตอนที่ 4 สรุปความต้องการของนักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านต่าง ๆ (ภาคผนวก ค)

1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน นักศึกษาต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์สรุปได้ดังนี้ อาจารย์ควรเข้าสอนให้ตรงเวลา และเลิกสอนให้ตรงเวลาเช่นกัน อาจารย์ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อม ควรมีการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยให้มากขึ้น มีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน สร้างแรงจูงใจ เพื่อให้นักศึกษามีความสนใจในวิชาที่สอน มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับนักศึกษาและเวลา มีความยุติธรรมในการประเมินผลการสอน ควรพานักศึกษา ไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ้างในบางโอกาส และวิทยาลัยควรจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักศึกษามีความเห็นว่าเป็นกลุ่มเพื่อนไม่ควรมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ควรมีความร่วมมือช่วยเหลือกันพบทวนบทเรียนก่อนสอบ นักศึกษารุ่นพี่ควรแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษารุ่นน้องบ้าง นักศึกษาระหว่างแผนกและนักศึกษาระหว่างรอบการศึกษา ไม่ค่อยมีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กันเท่าที่ควร

3. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามีความเห็นว่าเป็นนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากนักศึกษามีชั่วโมงกิจกรรมไม่ตรงกัน วิทยาลัยควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา และระหว่างนักศึกษาต่างรอบการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษามีความสามัคคี และคุ้นเคยกัน และควรให้นักศึกษามีอิสระในการเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ

4. สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา นักศึกษามีความเห็นว่าเป็นการบริการแนะแนวของวิทยาลัยส่วนใหญ่ให้ประโยชน์และเหมาะสมกับนักศึกษาดีอยู่แล้ว ทั้งการฝึกงาน การเลือกแผนกวิชาศึกษาต่อ และการฝึกงานยังช่วยให้นักศึกษามีรายได้ในระหว่างเรียนอีกด้วย นักศึกษา

ส่วนใหญ่เห็นว่าการบริการของเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนใช้กิริยาวาจาไม่เหมาะสม และเห็นว่าวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษารอบปกติและรอบพิเศษ ได้รับข่าวสารของวิทยาลัยเท่าเทียมกัน

5. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความเห็นว่ ความสะอาดของวิทยาลัยโดยทั่วไปต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเฉพาะความสะอาดของห้องน้ำ-ห้องสุขา โรงอาหาร ห้องเรียน ควรจัดให้มีห้องน้ำ-ห้องสุขา และห้องเรียน มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มากขึ้น ควรมีการตรวจสอบสภาพความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนอยู่เสมอ เช่น พัดลม เครื่องปรับอากาศ พัดลม แสงสว่าง เครื่องขยายเสียง โต๊ะ-เก้าอี้ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,206 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 รวม 4 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการตลาด และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งรอบปกติ และรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาโดยการ สุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน 11 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 9 ข้อ ด้านกิจกรรมนักศึกษา 8 ข้อ ด้านการบริการนักศึกษา 11 ข้อ และด้านอาคารสถานที่ 13 ข้อ รวม 52 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบตอบคำถาม ให้นักศึกษาแสดงความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการอภิปรายผลและเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลของกรมอาชีวศึกษา หนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพณิชยการเขตพุน วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย รวมแบบสอบถาม 357 ฉบับ ผู้วิจัยได้ติดตามรับแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการ

ศึกษา จำแนกตามแผนกวิชา โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาจำแนกตามรอบการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และในการพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในบางเรื่องที่นักศึกษาเห็นว่า อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน และอาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในบางเรื่องที่นักศึกษาเห็นว่า นักศึกษาให้ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมกลุ่ม นักศึกษามีความอบอุ่นในเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน นักศึกษาส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ในระดับมาก และนักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง อยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการบริการนักศึกษา นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในบางเรื่องที่นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือในด้านทุนการศึกษา วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในบางเรื่องที่นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแผนกวิชา โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการบริการนักศึกษา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า

2.1 ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีและนักศึกษาแผนกวิชา การตลาดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีและนักศึกษาแผนกวิชา การตลาดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีและนักศึกษาแผนกวิชา การตลาดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2.4 ด้านการบริการนักศึกษา นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีและนักศึกษาแผนกวิชา การตลาดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรอบการศึกษา โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษารอบ

ปกติและนักศึกษารอบพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการบริการ นักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สรุปความต้องการของนักศึกษาที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาใน วิทยาลัยพัฒนการ สังเกตกรรมอาชีพศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ด้านการเรียนการสอน พบว่าประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ ประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรมีการอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในวิชาที่เรียน อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อม วิทยาลัยควรจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และควรมีการสำรวจความสนใจในการผลิตสื่อ การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ของอาจารย์ และมีระบบการจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อที่ดีด้วย

4.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่าประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ นักศึกษามีความผูกพันกับแผนกวิชาของตนมากเกินไป มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมส่วนรวม และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมระหว่างแผนกวิชา ระหว่างรอบการศึกษาให้มากขึ้น และต่อเนื่อง และควรพานักศึกษาไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษา

4.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่าประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นไม่ตรงกับชั่วโมงกิจกรรมของนักศึกษาแผนกวิชาอื่น ทำให้กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอการจัดตั้งชมรมที่นักศึกษาสนใจ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นักศึกษาด้วยกัน และเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย รวมทั้งการจัดอบรมอาจารย์ให้สามารถเป็นที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมนักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ที่สุด

4.4 ด้านการบริการนักศึกษา พบว่าประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียน การจัดหาหนังสือที่ทันสมัยสำหรับห้องสมุด และจำนวนหนังสือที่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีจำหน่ายในร้านสหกรณ์ของวิทยาลัย และมีข้อเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรจัดหาหนังสือเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มากขึ้น รวมทั้งการ

จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ควรปรับปรุงการแจ้งระบบข่าวสารของวิทยาลัยให้ทั่วถึง ทั้งนักศึกษารอบปกติ และนักศึกษารอบพิเศษ

4.5 ด้านอาคารสถานที่ พบว่าประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ ความสะอาดของห้องเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ-ห้องสุขา และบริเวณทั่ว ๆ ไป ของวิทยาลัย จำนวนห้องน้ำ-ห้องสุขา อุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรให้ความสำคัญต่อบริเวณพักผ่อนหย่อนใจของนักศึกษาให้มากขึ้น ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบสภาพความพร้อมของอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในห้องเรียน เช่น พัดลม หลอดไฟ เครื่องปรับอากาศให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียงบางประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน และอาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน แสดงว่า อาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการได้ให้ความสำคัญต่อภาระกิจหลัก คือการสอน ประกอบกับงานสอนเป็นงานที่ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ได้เตรียมพร้อมในการรับภาระงานนั้นมาก่อนเข้าสู่อาชีพ ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายจึงมีมาก และอาจเป็นผลมาจากนโยบายของกรมอาชีวศึกษา (2533 : 17) ที่มุ่งผลิตนักศึกษาให้มีความเป็นเลิศทางทักษะวิชาชีพ มีระเบียบวินัย จริยธรรม สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน จากการศึกษาวิจัยของ สุนีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 105) พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา มีความเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความเหมาะสมและทันสมัย มีการใช้เทคนิควิธีการสอนและ

อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม อาจารย์มีการติดตามผลงานของนักศึกษา และมีการอธิบายชี้แจงข้อบกพร่องให้นักศึกษาได้ทราบเพื่อแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาทยา วงศ์หลักภัย (2536 : ก) ที่ศึกษาพบว่า วิธีการสอนของอาจารย์มีการลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อธิบายได้ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความพยายามให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน อาจารย์ให้ความสำคัญและ เป็นกันเองกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในห้องเรียน สนใจคำถามของผู้เรียน มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน มีความตั้งใจสอน ตรงต่อเวลา น่าเลี้ยงและทำทางเหมาะสม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

จากความต้องการของนักศึกษาที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ด้านการเรียนการสอนพบว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอกับความต้องการ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เห็นว่า การเรียนการสอนในระดับวิชาชีพนี้ นักศึกษาควรจะได้มีโอกาสฝึกใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ เพื่อจะได้มีความพร้อมเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว วิทยาลัยจึงควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอเพื่อที่นักศึกษาจะได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531 : 109) ที่พบว่าจำนวนเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการ และจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 นอกจากนี้ผลการวิจัยของ บังอร ชูพงศ์ (2523 : 59) พบว่า ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ก็คืออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่นเดียวกับผลการสำรวจความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนของนักศึกษา และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ของ นางเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 158) ที่พบว่าสิ่งที่มีการปฏิบัติ น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ก็คือการมีวัสดุที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติและจำนวนของเครื่องมือเครื่องจักร และได้ให้เหตุผลด้านนี้ว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนงบประมาณ การจัดซื้อของที่มีคุณภาพต่ำ ขาดการบำรุงรักษาและซ่อมแซม ตลอดจนการใช้งานที่ไม่ถูกวิธีทำให้เสื่อมคุณภาพเร็ว แนวทางที่จะช่วยให้สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับจากนักศึกษามากขึ้นก็คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ นั้นควรคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงให้มาก ไม่ว่าจะเป็นด้านราคาที่มีการปรับอยู่ตลอดเวลา การคำนวณงบประมาณโดยการคิดเฉลี่ยจากนักศึกษาทุกคนไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นมีหลายคณะวิชา และค่าใช้จ่ายในการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาในแต่ละคณะวิชานั้นย่อมไม่เท่ากัน ดังนั้น

กรมอาชีวศึกษาจะต้องคำนึงถึงข้อมูลเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้การตรวจสอบและการติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้อย่างจริงจังจากผู้บริหาร รวมทั้งการจัดหน่วยซ่อมบำรุงและการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ และการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งเป็นแนวทางช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรได้ถูกต้อง ประหยัด และคุ้มค่า

1.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย

พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงบางประเด็นที่นักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับมากคือ นักศึกษาให้ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนรวมกลุ่ม นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน และนักศึกษาสวนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และนักศึกษามีความเห็นว่ นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้องอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพณิชยการ จะมีอายุอยู่ในระหว่าง 16-20 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ย่อมคาดหวังในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมากกว่าวัยอื่น ๆ แต่เนื่องจากลักษณะของหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมของวิทยาลัย ทำให้นักศึกษามีโอกาสที่จะทำความรู้จักคุ้นเคยกันน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร อุฬารธรรม (2535 : 85) ที่ศึกษาพบว่า การที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เห็นว่าลักษณะสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ด้านสังคมในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาของวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาศึกษาเพียง 2 ปี นักศึกษายังรู้จักคุ้นเคยกันไม่มากนัก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นไปเฉพาะแผนกวิชา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชามีน้อย เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ ภาณุจนาภาสุรพันธ์ (2531 : 108) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความเห็นว่านักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือนักศึกษารุ่นน้อง นักศึกษารุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง และนักศึกษารุ่นน้องให้การยอมรับนับถือรุ่นพี่อยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ ปรีชา เมียนเพชร และคนอื่น ๆ (2533 : 20) ที่พบว่า การช่วยเหลือของนักศึกษารุ่นพี่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ไม่ได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นงเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 153) ซึ่งพบว่านักศึกษาและอาจารย์ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนที่มีการปฏิบัติตนน้อย คือความช่วยเหลือและการประพฤติดตนของรุ่นพี่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง และงานวิจัยของ สุณีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 106) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา พบว่า

ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องอยู่ในระดับต่ำ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือและมีความสามัคคีกันมากขึ้น และรับรู้แนวทางในการประกอบอาชีพ และผลการวิจัยของ นางลักขณ์ สันติวิเศษย์ (2535 : 85) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาชุมพร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่า พฤติกรรมการคบเพื่อนของนักศึกษามีความสามัคคีกลมเกลียวในหมู่คณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้ความสำคัญในการพบปะระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ให้ความสำคัญร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย มีนักศึกษาจำนวนน้อยที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน และขาดเรียน ซึ่งวิทยาลัยจะต้องจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักศึกษา เพื่อชักจูงให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์

1.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย

พหิขยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยเป็นเพียงกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่านั้น มิได้มีผลต่อคะแนนหรือการเลื่อนชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร อุฬารธรรม (2535 : 86) ที่พบว่า การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นว่าลักษณะสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบุคลากรทางด้านวิชาชีพ จึงทำให้ผู้บริหารและอาจารย์มุ่งพัฒนาแต่ในด้านวิชาชีพ ส่วนใหญ่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาน้อย โดยเฉพาะขาดความร่วมมือจากนักศึกษาในการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยส่วนรวม ตารางเวลาเรียน และกฎระเบียบของวิทยาเขตไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาควรร่วมมือกับองค์กรนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาตลอดทั้งปี เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด แก่นักศึกษาและวิทยาลัย ทั้งนี้วิทยาลัยควรกำหนดขอบข่ายในเรื่องเสรีภาพของนักศึกษาให้ชัดเจนพอสมควร และชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน เพื่อมิให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งขึ้น ควรส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นได้ตามสภาพความเป็นจริง นอกจากนี้ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

ควรส่งเสริมและช่วยเหลือให้ค่านะหนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง เหมาะสม มีความรับผิดชอบ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้วิทยาลัย ควรจัดตารางเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยเห็นว่า มีประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนานักศึกษาโดยรวม และจากงานวิจัยของสุณีย์ บุณยวิทย์ (2537 : 111) พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนด้านการเงิน ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย

พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงบางประเด็นที่นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือ นักศึกษาในด้านทุนการศึกษา และวิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยพณิชยการทั้ง 4 แห่ง เป็นวิทยาลัยของรัฐบาลที่ก่อตั้งมานาน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ผลักดันสำเร็จการศึกษาออกสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ส่งผลต่อชื่อเสียงของวิทยาลัย จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ รับนักศึกษาเข้าทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงานประจำหรืองานที่ทำระหว่างเรียน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประสาร อุฬารธรรม (2535 : 85) พบว่า การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเห็นว่าลักษณะสภาพแวดล้อมสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ด้านการให้บริการแก่นักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในบางเรื่องที่นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และห้องสมุดมีจำนวนหนังสือที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานการให้บริการแก่นักศึกษามีความรู้และความสามารถไม่ตรงตามหลักวิชาการ จึงทำให้ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่น่าพอใจต่อผู้มาใช้บริการ ตลอดจนผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานการให้บริการแก่นักศึกษา ไม่มากเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาและการฝึกอบรมบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ การจัดบริการห้องสมุด ซึ่งเป็นศูนย์กลางให้นักศึกษาค้นคว้า มีหนังสือใหม่ ๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ และงานวิจัยของนงลักษณ์ สันติวิเศษย์ (2535 : 84) พบว่า วิทยาลัยพลศึกษาชุมพรจัดให้มีการบริการนักศึกษาเหมาะสมดีแล้ว ทั้งในด้านการรักษาพยาบาลและห้องสมุด แต่ในส่วนที่ต้องปรับปรุงพัฒนาเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย เนื่องจากหอพักของวิทยาลัยยังขาดอุปกรณ์เครื่องนอนและเครื่องใช้ที่จำเป็น การให้บริการค่าปรึกษาแนะแนว

ไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยควรตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างเพียงพอ และจากผลการวิจัยของ พวงมณี อนันตพงศ์ (2526 : 102) ที่พบว่า การบริการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ เกี่ยวกับห้องพยาบาลที่เจ้าหน้าที่ไม่อยู่ประจำหน้าที่ตลอดเวลา ยาและเครื่องมือแพทย์มีไม่เพียงพอ ห้องสมุดมีตำราทางวิชาการน้อย น้ำดื่มไม่สะอาดและไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531 : 111) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริการนักศึกษาในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้ายในจำนวนสภาพแวดล้อมที่ศึกษาทั้งหมด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สุนีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 112) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการที่นักศึกษายังไม่พอใจกับการจัดบริการด้านตำรา เอกสาร การบริการข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ รวมทั้งสภาพแวดล้อมของห้องสมุดการบริการด้านสุขภาพน้ำดื่ม-น้ำใช้ ปริมาณและคุณภาพของอาหาร การบริการด้านโปรชนีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ ตลอดจนการจัดหางานพิเศษให้นักศึกษา สาเหตุที่วิทยาลัยไม่สามารถสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ เพราะขาดการวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีอาคารเอกเทศ ที่ตั้งไม่เหมาะสม พื้นที่ตั้งแคบ นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านบุคลากรของห้องสมุดที่มีจำนวนไม่เพียงพอ การจัดระบบของห้องสมุดไม่ได้มาตรฐาน การบริการด้านสุขภาพที่ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง เนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ในการดำเนินงานที่เหมาะสม นอกจากนี้สภาพการจัดน้ำดื่ม-น้ำใช้ที่ยังไม่แน่ใจว่าสะอาด และปลอดภัยกับผู้บริโภคหรือไม่ ปริมาณและคุณภาพอาหารที่ไม่ได้ตรวจสอบกันอย่างถี่ถ้วนและสม่ำเสมอ รวมไปถึงความไม่สะดวกและล่าช้าของการบริการโปรชนีย์ โทรเลข และโทรศัพท์ สาเหตุเหล่านี้เองที่ส่งผลให้ไม่สามารถสนองความต้องการของนักศึกษาในปัจจุบันได้อย่างเต็มที่ แนวทางที่จะช่วยให้สามารถจัดบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ วิทยาลัยควรกำหนดนโยบายในการปรับปรุงห้องสมุดไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาทางวิชาการของวิทยาลัย การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้การบริการข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและประหยัดเวลามากขึ้น ปรับปรุงการบริการทางด้านโปรชนีย์ โทรเลข วิทยุ และโทรศัพท์ การตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตรวจสอบปริมาณ และคุณภาพอาหารและรวมทั้งการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน

1.5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย

พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงประเด็นเดียวที่นักศึกษามีความเห็นว่ายวิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษา อย่างเพียงพอ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยพณิชยการทั้ง 4 แห่ง มีสถานที่คับแคบ ไม่มีโรงพลศึกษาเป็นเอกเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ บุรณวิทย์ (2537 : 114) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา ด้านอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นของนักศึกษาต่ออาคารประกอบ เช่น ห้องสุขามีไม่เพียงพอกับความต้องการและยังไม่ถูกสุขลักษณะ จำนวนที่นั่งในโรงอาหารยังไม่เพียงพอและไม่สะอาดเท่าที่ควร สถานที่จอดรถยนต์ จักรยานยนต์ และรถจักรยานน้อยเกินไป ห้องประชุมคับแคบ ห้องรับแขกยังไม่เป็นสัดส่วน สถานที่นั่งพักผ่อน สันทนาการ สถานที่เล่นกีฬา ตลอดจนอุปกรณ์กีฬาที่ยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 110) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในระดับปานกลาง และ พวงมณี อนันตพงศ์ (2526 : 104) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ มีความเห็นว่าสนามและอาคารสถานที่มีอุปกรณ์ไม่พร้อม และผลการวิจัยของนางเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 171) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีมีความต้องการให้โรงฝึกงานมีพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา การปลูกต้นไม้รอบบริเวณเพื่อความร่มรื่น และจากผลการวิจัยของนางลักขณ์ สันติวิเศษ (2535 : 82) พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาชุมพร มีความประทับใจและมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม มีภูมิประเทศสวยงาม อากาศดี ห่างไกลเสียงรบกวน การวางผังสิ่งปลูกสร้างภายในวิทยาลัยเป็นสัดส่วน มีระเบียบ มีการจัดตกแต่งสถานที่ภายในวิทยาลัยอย่างเรียบร้อยสวยงาม และมีความพร้อมในด้านสนามกีฬา ส่วนที่เห็นว่ายังไม่เหมาะสมซึ่งวิทยาลัยจะต้องปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ เรื่องความสะอาด จำนวนโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสม ห้องน้ำ-ห้องสุขาตามอาคารต่าง ๆ โดยทั่วไปไม่ค่อยสะอาด การจัดบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ยังไม่เพียงพอ และได้เสนอแนะว่าผู้บริหารควรมีการวางแผนในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จัดสรรงบประมาณที่จำเป็นในการจัดซื้อ ซ่อมบำรุง หรือ วางโครงการที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้การจัดระบบอาคารสถานที่ของวิทยาลัยมีคุณภาพ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาใน

วิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน พบว่า นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชี และนักศึกษาแผนกวิชาการตลาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการบริการนักศึกษา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนด้านอาคารสถานที่พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการเรียนการสอน การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน

วิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละแผนกวิชา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องอาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน และอาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สำนวนปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนในระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย จึงต้องรู้จักค้นคว้า สร้างวินัยในตนเอง ในด้านการเรียนค่อนข้างจะอิสระเสรี ไปไหนมาไหนสะดวก ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน (วิไลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530 : 15-23) และเนื่องจากอาจารย์บางท่านมีชั่วโมงสอนมากเกินไป อาจเป็นเหตุให้การเรียนการสอนในบางวิชาไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ขาดความใกล้ชิดกับนักศึกษา หรืออาจเนื่องมาจากสัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่มากเกินไป และอาจารย์ยังมีการกิจอื่นอีกมากที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ไม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างจริงจังและทั่วถึง เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ จรรยา ถาวรจักร (2523 : 75) ที่พบว่า อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาบางส่วนไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับนักศึกษา ทำให้ขาดความสนใจซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่จะได้รับคำแนะนำในการวางตัว การคบเพื่อน และความร่วมมือกันในการ

ทำงาน และชนิษฐา เกื้อมี (2530 : 12) ได้แสดงความคิดเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่า ลักษณะของหลักสูตร วิธีสอนของอาจารย์ และกิจกรรมการเรียนการสอน การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม การบริการทางวิชาการ การประเมินผลการเรียน รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของบุญญศักดิ์ ใจจงกิจ (2533 : 1) เกี่ยวกับการสอนวิชาชีพที่ว่า การสอนวิชาชีพไม่ได้เน้นเฉพาะภาคทฤษฎี ผู้สอนจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ช่วยสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพไว้ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งอาจจะต้องมีการศึกษาวิจัย เพื่อตัดสินใจเลือกหรือนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใหม่เข้ามาใช้

2.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกันในวิทยาลัย พหุวิทยาการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละแผนกวิชา จะพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่อง นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวแก่นักศึกษารุ่นน้อง และนักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยพหุวิทยาการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แต่ละแห่งมีการสนับสนุนส่งเสริมหรือพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การใช้เวลาร่วม ความสามารถในการทำงานกลุ่ม ตลอดจนการช่วยเหลือเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อนหรือระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธนั่นเอง จรูญถาวรจักร (2523 : 75) ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการเรียนการสอน บุคลิกภาพและนิสัยที่ดีงามของนักเรียนนักศึกษา เช่นเดียวกับแนวคิดของบุญนาค คัมภีร์ (2522 : 44-45) ที่ว่านักเรียนนักศึกษาในวัยนี้ต้องการเพื่อนที่สามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ได้ และต้องการเป็นที่ต้องการเป็นที่ชอบพอกับเพื่อนทุกคน และต้องการเป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี เพราะจะทำให้เข้ากับเพื่อนได้ นอกจากนี้ นงเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 158-160) ได้สรุปว่า บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรจะก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์และความเจริญก้าวหน้าให้กับตัวเองและสังคม ฉะนั้นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับความคิดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีลักษณะการคบเพื่อนแต่เฉพาะในแผนกวิชาเดียวกัน การทำกิจกรรมและพบปะสังสรรค์เพื่อนต่างแผนกวิชามีน้อย โดยธรรมชาติแล้ว

นักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะเป็นผู้มีอารมณ์รุนแรง มีอุดมคติสูง หนีไม่ได้ต่อความไม่ยุติธรรมของสังคมและความผิดต่าง ๆ มีความรักและชอบหมกมุ่นอยู่กับกลุ่มหรือคณะที่มีนิสัยเหมือนกัน โดยเฉพาะนักศึกษา มักมีสภาพปัญหาทางด้านต่าง ๆ เปลี่ยนไปตามยุคสมัยและเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วมาก (วิธภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 36)

2.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน ในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละแผนกวิชา จะพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาร่วมแผนกวิชา/รอบการศึกษา วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและกิจกรรมต่อชุมชน วิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แต่ละวิทยาลัยวางนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา การจัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพ การจัดนิทรรศการ ลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสร้างงบประมาณ ตลอดทั้งความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละวิทยาลัยต่อการจัดหรือสนับสนุนกิจกรรมแตกต่างกัน (สุนีย์ บุรณวิทย์. 2537 : 117) ซึ่งสุนทร พานิชกุล (2530 : 9-10) ได้จำแนกกิจกรรมในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมองค์การวิชาชีพตามหลักสูตร และกิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่น ซึ่งกิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่นนั้นหมายถึงโครงการอิสระของผู้เรียนหรือของกลุ่มหรือโครงการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้เองที่ส่งผลให้นักศึกษาแต่ละแผนกวิชาที่มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน กล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษานอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย (สุนีย์ บุรณวิทย์. 2537 : 130)

2.4 ด้านการบริการนักศึกษา การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกัน ในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละแผนกวิชา จะพบว่านักศึกษามีความคิดเห็น

เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญในการให้บริการด้านงานทะเบียน วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ และวิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา และการบริการร้านค้าสหกรณ์ของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า แต่ละวิทยาลัย พหิยการมีความพร้อมในการให้บริการด้านงานทะเบียน การแจ้งผลการเรียน การบริการด้านสุขภาพ น้ำดื่ม-น้ำใช้ การจัดสรรทุนสนับสนุนการศึกษา การบริการข่าวสาร การจัดบริการด้านตำรา เอกสาร วารสาร การจัดห้องสมุด แตกต่างกัน ศิริพร ตั้งจิรวงษ์ (2531 : 118) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในด้านพื้นที่หรือบริเวณที่มีขนาดไม่เท่ากัน ทำให้การปลูกสร้างอาคารเรียนหรืออาคารประกอบต่าง ๆ มีผลต่อการขัดขวางการจัดบริการด้านอื่น ๆ ด้วย เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พวงมณี อนันตพงศ์ (2526 : 102) ที่พบว่าห้องสมุดมีตำราทางวิชาการน้อย การบริการน้ำดื่มไม่สะอาดและมีน้อย ห้องน้ำและบริเวณอาคารไม่สะอาด ซึ่งการจัดบริการให้นักศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษา ให้นักศึกษาได้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นในสังคม เสริมสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง ให้มีโอกาสเรียนโลกของตนเองและบุคคลอื่น ๆ ส่งเสริมสมรรถภาพการเล่าเรียน สนองความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และศักยภาพอื่น ๆ ของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง ช่วยเหลือนักศึกษาให้เลือกพิจารณาโครงการศึกษาได้เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง ให้นักศึกษารู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด สร้างบรรยากาศในสถาบันให้เหมาะสมแก่การศึกษาและงานบริการนักศึกษา ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์อันเป็นที่พึงพอใจทั้งในการศึกษา อาชีพ และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 6-7)

2.5 ด้านอาคารสถานที่ การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาต่างกันในวิทยาลัย พหิยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละแผนกวิชา จะพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพความเป็นจริงด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาส่วนใหญ่นั้นมักจะมีพื้นที่คับแคบ รวมไปถึงสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ หรืออาคารประกอบอื่น ๆ ซึ่งสร้างโดยขาดการวางแผนที่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคขัดขวางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การจัดอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ-ห้องสุขา โรงอาหาร สนามกีฬา และสถานที่พักผ่อนให้ถูกสุขลักษณะ รมรื่นจะเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาอยากมาโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับนี้ควรที่จะให้ความสนใจต่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ (สุนีย์ บุณวิทย์, 2537 : 115)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบปกติและรอบพิเศษ ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โดยรวม 5 ด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษารอบปกติและนักศึกษารอบพิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการเรียนการสอน การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งรอบปกติและรอบพิเศษแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในวิทยาลัย พณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะศึกษาอยู่ในรอบปกติหรือรอบพิเศษ ต่างก็มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของอาจารย์ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ และการจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกัน และนักศึกษามีความเชื่อในความสามารถของอาจารย์ผู้สอนที่จะนำนักศึกษา ไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมิตร คุณานุการ (2523 : 137) ที่ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนย่อมแตกต่างกันตามสภาพและลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม

และแนวคิดของนางเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 22) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการและสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งพิจารณาได้จากพฤติกรรมของอาจารย์ใน สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งในด้านความทันสมัยของเนื้อหา การเตรียมการสอน การใช้เทคนิค การสอน การประเมินผลและติดตามผลงานของอาจารย์ทุกวิทยาลัยอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ทุก วิทยาลัยต่างให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนการสอน การใช้ เทคนิคการสอน การวัดผลและการปรับปรุงการสอน ภายใตกรอบนโยบายเดียวกัน

3.2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน ใน วิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ แวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน และ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งรอบปกติและรอบพิเศษแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้งรอบปกติและรอบ พิเศษอยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในวัยรุ่น นักศึกษาจะเลือกคบเพื่อนที่มีรสนิยม ความคิดเห็น ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และมีอิสระในการคบเพื่อน มีความมั่นใจในตัวเองสูง นักศึกษาส่วนมากใช้ เวลาในด้านการเรียนและการสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2519 : 21) ที่ว่า สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ในกลุ่มเพื่อน มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อนักศึกษามาก เนื่องจากเมื่อเข้ามาอยู่ในสถานศึกษา เดียวกันต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยรุ่น และแม้ว่าลักษณะของรอบการศึกษาจะ ไม่เอื้อต่อการการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน แต่อาจารย์ผู้สอนสามารถสนับสนุนให้นักศึกษา มีความสัมพันธ์กันได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้พบปะหรือแลกเปลี่ยนความรู้สึกรักนึกคิด และประสบการณ์อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาในอนาคต (สุนีย์ บุณยวิทย์. 2537 : 126)

3.3 ด้านกิจกรรมนักศึกษา การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน ใน วิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน และ เมื่อพิจารณา ความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งรอบปกติและรอบพิเศษแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ แวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัย

ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายของฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาควบคู่ไปกับการบริหารของวิทยาลัย เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พานิช ปริชาพันธ์และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป.: 8-9) ที่กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาคือ ช่วยพัฒนานักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งโดยทั่วไปนักศึกษาในระดับนี้เป็นคนหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยใจบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับแนวคิดของ ชีรพงศ์ ประสงค์ลาภ (2528 : 27) ที่ว่าทั้งนี้เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นนั้นมีความครอบคลุมซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 ลักษณะคือ กิจกรรมด้านวิชาการ กีฬา ศิลป-วัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมทางด้านสหพันธการ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้ คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแท้จริงนั่นคือ กิจกรรมต่าง ๆ นั้นมิได้จัดขึ้นสำหรับนักศึกษาทุกกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ กิจกรรมบางอย่าง เช่น การจัดนิทรรศการ ลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรอบการศึกษามาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินหรือคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

3.4 ด้านการบริการนักศึกษา การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกันในวิทยาลัยพัฒนการศึกษาก่อตั้งการศึกษาระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งรอบปกติและรอบพิเศษแล้ว จะพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการบริการนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องวิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านงานทะเบียน วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่นักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานการให้บริการแก่นักศึกษาทั้งสองรอบมีจำนวนจำกัด และเมื่อต้องให้บริการนักศึกษาที่เรียนอยู่ในรอบพิเศษ ซึ่งมีเวลาเรียนในระหว่างเวลา 11.50 - 19.20 น. ทำให้เกิดความแออัดเหน็ดเหนื่อย และเบื่อหน่าย หรือมีความรู้และความสามารถไม่ตรงตามหลักวิชาการ จึงทำให้ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ และเป็นที่พอใจต่อผู้มาใช้บริการ ตลอดจนผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานการให้บริการแก่นักศึกษาไม่มากเท่าที่ควร

เช่น การพัฒนาและการฝึกอบรมบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ การจัดบริการห้องสมุด ซึ่งเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ นักศึกษาได้ค้นคว้า มีหนังสือใหม่ ๆ ไม่เพียงพอกับความ ต้องการของผู้ใช้ (ประสาร อุฬารธรรม. 2535 : 85) และผลงานวิจัยของศิริ รอดบุญธรรม (2518 : 89) ที่พบว่า การบริการด้านสุขภาพอนามัยของนักศึกษาวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้รับการเอาใจใส่น้อยมาก

3.5 ด้านอาคารสถานที่ การที่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรอบการศึกษาต่างกัน ในวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับสมมุติฐาน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งรอบปกติและรอบพิเศษแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านอาคารสถานที่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งรอบปกติและรอบพิเศษต่างก็อยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความปลอดภัย ตลอดจนการจัดและตกแต่งบริเวณสถานศึกษาให้สวยงาม อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดของนักศึกษา จะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกหลายองค์ประกอบ เช่น ความสะอาดของห้องสุขา จำนวนห้องสุขา การจัดโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะและเพิ่มเติมที่นั่งสำหรับรับประทานอาหาร และสถานที่จอดรถ ขนาดของห้องประชุม ห้องรับแขก การจัดที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ การจัดสถานที่และอุปกรณ์การเล่นกีฬาให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิ อมรพันธ์ (2523 : 90-91) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านอาคารสถานที่ไม่เหมาะสม ทั้งโรงอาหารและห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะ สถานที่พักผ่อนและที่นั่งทำงานนอกห้องเรียนมีไม่เพียงพอ ฉะนั้นผู้บริหารควรให้ความสนใจกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น ดังที่ปริญญา อังสุสิงห์ (2529 : 25) ระบุว่าประการสำคัญคือ ควรจัดสร้างขยายหรือปรับปรุงอาคารเรียนและห้องเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ การเลือกที่ตั้งได้อย่างเหมาะสม คำนึงถึงความปลอดภัยจากการใช้ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของผู้ใช้ ความเหมาะสมของเส้นทางหรือระยะทางการปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การออกแบบและรูปร่างที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการเรียนการสอน แม้ว่านักศึกษาจะยอมรับและพอใจต่อคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน แต่พฤติกรรมบางอย่างที่ควรจะได้รับ การแก้ไขปรับปรุงก็คือ อาจารย์ผู้สอนต้องมีการมีอันตงสุม รอบคอบ มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา มีความเสียสละ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ วิทยาลัยควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย และให้เพียงพอกับนักศึกษา นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำเสนอโครงการ วิธีการหรือแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้อาจารย์และนักศึกษามีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการยอมรับนับถือ และการปฏิบัติตาม

2. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผู้บริหารทุกระดับของวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนนักศึกษาให้มีความรัก ความผูกพันต่อวิทยาลัย ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามขึ้น ให้รุ่นพี่กับรุ่นน้องได้พบปะสังสรรค์กันช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความสำคัญของกิจกรรมส่วนรวมเพื่อให้นักศึกษามีการปฏิสัมพันธ์ มีการร่วมมือช่วยเหลือกัน เช่น การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การให้ศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศ หรือปัจฉิมนิเทศ รวมทั้งการจัดกิจกรรมด้านกีฬา วิชาการ นันทนาการ การบำเพ็ญประโยชน์และศิลปวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความผูกพันของนักศึกษา ในอันที่จะส่งผลให้นักศึกษามีความรัก ความผูกพันในวิทยาลัย และในกลุ่มเพื่อน เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อการเข้าสู่สังคมต่อไปในอนาคต

3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัยควรมีการวางแผนล่วงหน้าและมีการกำหนดรูปแบบของการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่แน่นอน และควรคำนึงถึงกิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาสนใจ จัดเวลาการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเต็มที่ มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการจัด

กิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของบุคลากร วิทยาลัยจะต้องให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้มีอิสระในการนำเสนอหรือจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยกำหนดให้ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้นักศึกษามีลักษณะผู้นำ ผู้ตามที่ดี รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม เสริมสร้างบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนา พัฒนาเจตคติ ค่านิยมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต โดยเน้นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับสังคมภายนอกวิทยาลัย สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนและสังคม และที่สำคัญคือวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความจงรักภักดีต่อวิทยาลัย

4. ด้านการบริการนักศึกษา มีความจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่จากผู้ที่เกี่ยวข้องของวิทยาลัยอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะนักศึกษายังไม่ค่อยพอใจต่อการบริการที่วิทยาลัยจัดขึ้นมากนัก วิทยาลัยจึงควรหาวิธีการปรับปรุงการให้บริการห้องสมุด การบริการด้านงานทะเบียน นักศึกษาการสื่อสารที่ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่รวดเร็วให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและอย่างทั่วถึง มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการให้บริการให้ถูกต้อง และปรับปรุงคุณภาพของอาหารที่จัดจำหน่ายทั้งปริมาณ ราคา และความสะอาดให้เพียงพอับความต้องการของนักศึกษา

5. ด้านอาคารสถานที่ วิทยาลัยควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยอาจใช้รูปแบบการจัดและดำเนินงานของสถานการศึกษาหรือหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดตั้งคณะกรรมการผู้มีความรู้ความสามารถจากทุกฝ่ายเพื่อรับผิดชอบภายในวิทยาลัย รวมทั้งควรปรับปรุงห้องน้ำ-ห้องสุขาในด้านจำนวนและความสะอาดให้เพียงพอับความต้องการของนักศึกษา ควรให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย อาจมีการจัดตั้งเป็นชมรมหรือกลุ่มเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม มีการแบ่งเขตหรือพื้นที่รับผิดชอบ มีการจัดทำโครงการประกวดสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรและนักศึกษาได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารวบรวมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในแต่ละวิทยาลัย โดยให้มวลสมาชิกในวิทยาลัย เช่น ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ รวมทั้งนักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษารวบรวมเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ส่งเสริมและ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาและ เพิ่มประสิทธิภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านต่าง ๆ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้บริหาร คณาจารย์ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ระหว่างวิทยาลัยที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาอื่น ๆ ด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ภาสุรพันธ์. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา. ✓
- โกมินทร์ คล้ายวงศ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการนักศึกษา
ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ชนิษฐา เกื้อมี. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ในทัศนะของ ✓
นิสิตและอาจารย์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- จรรณู ถาวรจักร. สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- ดุสิต คงตระกูล. การบริหารกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ จารุรัตน์จามร. ทรรศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ. การจัดกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
อัดสำเนา.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
อัดสำเนา.
- นงเยาว์ แก้วกังวาล. ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาและครูอาจารย์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535. อัดสำเนา.

- นางลักขณ์ ต้นดิวงษ์. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาชุมพร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และ
นักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัดสำเนา.
- นัยนา อ่างสันติกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- นัตยา วงศ์หิสิกัย. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ
อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา,
2536. อัดสำเนา.
- บังอร ชูพงศ์. การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- บุปผา การีเวท. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- บุณนาค คุ่มภัย. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัย
อาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- บุญเลิศ กลางใจ. การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. "บทความทางวิชาการ," ข่าว สจพ. ฉบับที่ 2. ธันวาคม 2533. หน้า 1.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประดินันท์ อูปรมย์. "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอนชุดระบบการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด, 2523.
- ประสาร อุฬารธรรม. สภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
อัดสำเนา.

ปริญญา อังศุสิงห์. การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

ปรีชา เมียนเพชร และคนอื่น ๆ. การสำรวจสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ปีการศึกษา 2533. พัทลุง : วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง, 2533. อัดสำเนา.

ผกาทิพย์ เกษรากุล. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต. ปริญญา-นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

พงษ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสถ. รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยากร, 2517.

พรชูลี อาชาวำรุง. นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหา และแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.

พวงมณี อนันตพงศ์. การศึกษาการดำเนินงานของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้. วิทยานิพนธ์ พ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

พาณี ปรีชานนท์และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทวิมลอาร์ตโปรดักชั่นส์ จำกัด, ม.ป.ป.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," วารสารสภาการศึกษา. 10 : 47-55; พฤษภาคม 2514.

ไพโรจน์ ดำรงวิเศษ. การศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูสงขลา.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.

เยาวลักษณ์ ศักดินาส. การบริการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

รังสรรค์ หันสนธิยะ. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมา ในทัศนะผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- รัชนิ อมรพันธ์. การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครุนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีติการพิมพ์, 2536.
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิจิตร วรุตบางกูร. การวางแผนผังและการพัฒนาสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ขนิษฐาการพิมพ์, 2525.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. "การพัฒนาการเรียนการสอน," รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 3-6 มิถุนายน 2519.
- _____. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- วิจิตร สันสิริ. นิสิตและสภาวะแวดล้อม. เอกสารประกอบการสอนวิชา นิสิตและสภาวะแวดล้อม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป., อัดสำเนา.
- วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์. 4 : 21-34; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2519.
- ศิริ รอดบุญธรรม. การบริหารกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- ศิริพร ตั้งจิรวงษ์. การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สมบัติ วิจารณ์สกุล. สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ ขำกัญ. การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

- สิปนน์ เกตุทัต. แนวคิดในการสร้างบัณฑิต. (บทคัดย่อ) ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- สามารถ คงสะอาด. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- สายพิน ธรรมบำรุง. การจัดบริการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สุนทร พานิชกุล. คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2530.
- สุวรรณ สุขสมภักดิ์. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราชในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สุนีย์ บุณยวิทย์. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537. อัดสำเนา.
- สมิทร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2533.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2524.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2534.
- สำเนา ขจรศิลป์. หลักการกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- อรณพ คุณพันธ์. การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. รายงานการวิจัย : การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2533.

อาชีวศึกษา, กรม. ก้าวไปแผน 7 กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2533.

_____. รายงานการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2530.

American Association of School Administrators. American School Building Twenty-Seventh Yearbook. Washington D.C., 1949.

Astin, Alexander W. The College Environment. New York : American Council on Education, 1968.

Bennette, M.E. College and Life. New York : McGraw-Hill Book Company Inc., 1952.

Chickering, Authur W. and Robert Blackburn. The Undergraduate. Unpublished Manuscript, 1970.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.

David, Arthur DeCoster. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationships, Personal Adjustment and Achievement for College Freshment," Dissertation Abstracts. 31 (11) : 5789-A; May, 1971.

Feldman, K.A. "Assessing the Influences of Different College Environment," in College and Student. p. 143-146. New York : Pergamon Press, 1972.

Frederick, Robert W. The Third Curriculum. New York : Appleton-Century Crofts, 1959.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.

Harold, Webster. "Personality Change in College Students," in College and Character. New York : Nevitt Stanford, 1964.

Hilgard, Ernest R. and Willard B. Spalding. Educational Psychology.

New York : Harcourt, Brace and World, 1963.

Krejcie, Robert R. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," in Journal of Education and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610; November, 1970.

Mayhew, Lewis B. "Institutional Factor and the Learning Environment," The College and Student. Edited by Lawrence E. Dennis and Joseph F. Kauffman, Washington, D.C., American Council on Education, 1966.

McKown, Hary Charles. Extracurricular Activities. 3rd ed. New York : Macmilland, 1956.

Pace, C.R. and G.G. Stern. "An Approach to the Measurement of Psychology Characteristics of College Environment," Journal of Educational Psychology. 49 : 260; 1965.

Packwood, William T. "Student Activities," College Student Personnel Services. Springfield, Illinois : Charles C. Thomas Publisher, 1977.

Peterson, J.S. "Some Observation on Superior Student," Journal of Education Sociology. 35 : 172; May, 1966.

Ronald, E. Walpole and Raymond H. Myers. Probablity and Statistics for Engineers and Scientists. Fifth edition. Macmillan Publishing Company, 1993.

Seager, Paul W. Propose the School Building Code for Thailand. Indiana : Indiana University, 1961.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York : McGraw-Hill, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

ที่ ทม 1007/4732

สำเนา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกนกรัตน์ นาคหยุดย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์ที่จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพ
มหานครตามความคิดเห็นของนักศึกษา ทั้งนี้อยู่ในความดูแลของ

รศ.ปรีชา ล้อมไทย ประธาน

รศ.อดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1
และ 2 ทั้งรอบปกติและรอบพิเศษ ภาคการศึกษาที่ 2/2539 แผนกวิชาการบัญชี, การเลขานุการ,
การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของวิทยาลัยพณิชยการเขตพูน วิทยาลัยพณิชยการบางนา
วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ
ทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ศธ 0908/10035

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๔๔ ธันวาคม ๒๕๓๙

เรื่อง อนุญาตให้ทำการศึกษาวิจัย

เรียน คณะคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อ้างถึง หนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ ทม 1007/4732 ลงวันที่ 31 ตุลาคม ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า นางสาวกนกกรณ์ นาคฤทธิ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะแจกแบบสอบถามประกอบการวิจัย เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของนักศึกษา” รายละเอียดทราบแล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้ว อนุญาต

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่มุมบนขวาทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมศักดิ์ นามเชียงใหม่)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทรศัพท์ ๒๘๒-๙๓๕๗, ๒๘๒-๒๕๔๙ ต่อ ๑๖๐๘

โทรสาร ๒๘๒-๙๓๕๗ ต่อ ๑๖๐๐

ที่ ศธ 0908/ ๕๑๕๐

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

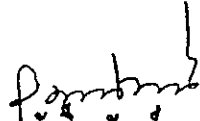
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการบางนา , เขตุน, ธนบุรี และอินทราชัย

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวกนกรัตน์ นาคฤทธิ์ นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว ข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวกนกรัตน์ นาคฤทธิ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบพระคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทะเกษม)

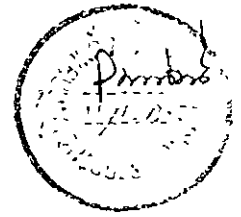
นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ ๒๘๒-๒๕๔๙, ๒๘๒-๙๓๕๗ ต่อ ๑๖๐๘

โทรสาร ๒๘๒-๙๓๕๗ ต่อ ๑๖๐๐

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ คำตอบของนักศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในสภาพที่นักศึกษาประสบมาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษาที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

1. นักศึกษาเรียนอยู่ในวิทยาลัยณิชยการ

- ☐ เขตุน
☐ บางนา
☐ ธนบุรี
☐ อินทราชัย

2. นักศึกษาเรียนอยู่ในแผนกวิชา

- ☐ แผนกวิชาบัญชี
☐ แผนกวิชาการเลขานุการ
☐ แผนกวิชาการตลาด
☐ แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3. นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่

- ☐ 1
☐ 2

4. นักศึกษาเรียนอยู่ในรอบ/ภาคใด

- ☐ ภาคปกติ
☐ ภาคพิเศษ

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยนิตยการ
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

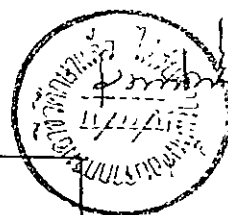
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน แต่ละข้อความจะถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยนิตยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ให้นักศึกษาพิจารณาว่ามีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเพียงช่องเดียวเท่านั้น ซึ่งช่องต่าง ๆ มีความหมายของคะแนนดังนี้

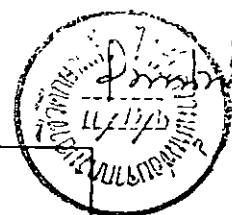
5	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีความเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

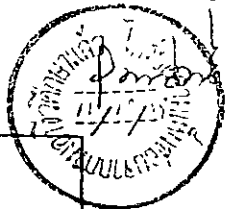
ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมตัวในการสอน		✓			
2. วิธีการสอนของอาจารย์เข้าใจง่าย ชัดเจน		✓			

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน</u>					
1. อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ					
2. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ชักถามในระหว่างการเรียนการสอน					
3. อาจารย์ยอมรับฟังเหตุผลทางการเรียนที่นักศึกษาแสดงออก					
4. อาจารย์มีความสนใจในการให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน					
5. อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
6. อาจารย์สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาสนใจวิชาที่เรียน					
7. อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะการสอน					
8. อาจารย์มีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน					
9. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน					
10. อาจารย์มีการมอบหมายงานและติดตามการปฏิบัติงานของนักศึกษา					
11. อาจารย์มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนการสอน					

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>					
1. นักศึกษาให้ความสนใจในการโต้เถียงทางวิชาการของเพื่อนร่วมชั้น					
2. นักศึกษาให้ความสนใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมกลุ่ม					
3. นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน					
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน					
5. บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น					
6. นักศึกษาส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
7. นักศึกษาได้ร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ					
8. นักศึกษารุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง					
9. นักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมบริหารงานของชมรมต่าง ๆ					

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>					
1. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษา ต่างแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา					
2. การเข้าร่วมกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษา ร่วมแผนกวิชา/รอบ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษา					
3. วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงผลงานและ กิจกรรมต่อชุมชน					
4. วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง					
5. วิทยาลัยสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของ นักศึกษา					
6. วิทยาลัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่อง กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา					
7. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม					
8. อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในการจัด กิจกรรมของนักศึกษา					

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา</u>					
1. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านงานทะเบียน					
2. วิทยาลัยมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและอนามัย					
3. วิทยาลัยจัดให้มีบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้					
4. อาจารย์ผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษามีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา					
5. วิทยาลัยจัดให้มีการให้คำแนะนำในการศึกษาและเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษา					
6. วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์					
7. วิทยาลัยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านทุนการศึกษา					
8. วิทยาลัยมีบริการจัดหางานให้นักศึกษาทำในระหว่างเรียน					
9. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่นักศึกษา					
10. การบริการร้านค้าสหกรณ์ของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ					
11. วิทยาลัยได้ให้ความสะดวกในการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา					

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่</u>					
1. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียน					
2. วิทยาลัยจัดให้มีการรักษาความสะอาดของห้องน้ำ-ห้องสุขา					
3. ห้องเรียนภายในวิทยาลัยมีการถ่ายเทอากาศอย่างถูกสุขลักษณะ					
4. วิทยาลัยจัดให้มีที่พักผ่อนได้อย่างเหมาะสม					
5. วิทยาลัยใช้ประโยชน์จากห้องเรียนและอาคารเรียนอย่างเหมาะสม					
6. วิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
7. วิทยาลัยจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษาอย่างเพียงพอ					
8. วิทยาลัยจัดให้มีโรงอาหาร ร้านอาหารอย่างเพียงพอ					
9. วิทยาลัยจัดให้มีห้องน้ำ-ห้องสุขาอย่างเพียงพอแก่นักศึกษา					
10. ระบบจราจรภายในวิทยาลัยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
11. การรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกวิทยาลัย					
12. วิทยาลัยให้ความสำคัญในการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอย					
13. วิทยาลัยมีการจัดตกแต่งสนาม สวน ไม้ดอก ไม้ประดับ					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยเสรี
นักศึกษามีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในแต่ละด้านอย่างไร

1. ด้านการเรียนการสอน _____

2. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน _____

3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา _____

4. ด้านการบริการนักศึกษา _____

5. ด้านอาคารสถานที่ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

คำอ่านจําแนกของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ

ตาราง 30 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก	ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก
1. <u>ด้านการเรียนการสอน</u>			2. <u>ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>		
1.		2.53	1.		2.76
2.		3.47	2.		2.86
3.		3.89	3.		2.76
4.		3.92	4.		3.30
5.		2.77	5.		2.45
6.		4.88	6.		1.92
7.		3.08	7.		3.46
8.		3.01	8.		5.21
9.		3.85	9.		5.95
10.		3.51			
11.		5.16	4. <u>ด้านการบริการนักศึกษา</u>		
3. <u>ด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>			1.		2.81
			2.		2.79
1.		3.88	3.		3.82
2.		5.26	4.		4.24
3.		2.25	5.		4.07
4.		3.61	6.		2.05
5.		3.11	7.		2.09
6.		2.15	8.		2.56
7.		4.52	9.		2.53
8.		5.21	10.		3.16
			11.		2.35

ตาราง 30 (ต่อ)

ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก
5. <u>ด้านอาคารสถานที่</u>		
1.		3.87
2.		6.10
3.		4.60
4.		2.44
5.		3.42
6.		2.88
7.		2.39
8.		2.99
9.		3.40
10.		3.63
11.		3.14
12.		5.33
13.		4.61

ภาคผนวก ค

ความถี่ของคำตอบของนักศึกษา

ตาราง 31 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ต้องปรับปรุง	ความถี่ของคำตอบ	ร้อยละ
1. วิทยาลัยควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน		
ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	82	22.96
2. อาจารย์ควรควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน	42	11.76
3. อาจารย์ควรสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจ		
ในวิชาที่เรียน	37	10.36
4. อาจารย์ควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับนักศึกษา		
และเวลา	27	7.56
5. อาจารย์ควรพานักศึกษา ไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง	16	4.48
6. อาจารย์ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล		
การเรียนการสอน	9	2.52

ตาราง 32 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ต้องปรับปรุง	ความถี่ของคำตอบ	ร้อยละ
1. นักศึกษารุ่นพี่ควรให้ความช่วยเหลือแนะนำ		
ด้านการเรียนแก่รุ่นน้อง	45	12.60
2. นักศึกษา ไม่ควรมีการแบ่งพรรค แบ่งพวก	32	8.96
3. วิทยาลัยควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์		
ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชา/รอบการศึกษา	28	7.84
4. วิทยาลัยควรสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วม		
ในการบริหารงานของชมรมต่าง ๆ	21	5.88
5. นักศึกษาควรมีความร่วมมือกันในการทบทวน		
บทเรียนก่อนสอบ	17	4.76

ตาราง 33 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักศึกษา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ต้องปรับปรุง	ความถี่ของคำตอบ	ร้อยละ
1. เวลาที่จัดกิจกรรมนักศึกษา ไม่เอื้ออำนวยให้ นักศึกษา ได้มีส่วนร่วม	54	15.12
2. กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้น ไม่ได้รับความสนใจ จากนักศึกษา	37	10.36
3. วิทยาลัยควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มี กิจกรรมนักศึกษาระหว่างแผนกวิชา	28	7.84
4. นักศึกษาควรมีอิสระในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	26	7.28
5. ผู้บริหารวิทยาลัยควรส่งเสริมการจัดกิจกรรม นักศึกษา	24	6.72
6. วิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมนักศึกษาร่วมกับ ชุมชนใกล้เคียง	13	3.64

ตาราง 34 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ต้องปรับปรุง	ความถี่ของคำตอบ	ร้อยละ
1. วิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา ได้ทราบอย่างทั่วถึงกัน	64	17.92
2. วิทยาลัยควรจัดบริการน้ำดื่มให้มากขึ้น	54	15.12
3. การให้บริการของเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียน นักศึกษา	37	10.36
4. การให้บริการด้านสุขภาพละอณามัย	28	7.84
5. การให้บริการของร้านค้าสหกรณ์	21	5.88
6. ห้องสมุดควรมีหนังสือ/ตำราที่ทันสมัยมากขึ้น	18	5.04

ตาราง 35 ความถี่ของคำตอบของนักศึกษาที่ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ต้องปรับปรุง	ความถี่ของคำตอบ	ร้อยละ
1. วิทยาลัยควรดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องเรียน และบริเวณต่าง ๆ ภายใน วิทยาลัยให้มากขึ้น	96	26.89
2. วิทยาลัยควรจัดให้มีอุปกรณ์กีฬา โรงพลศึกษา ให้เพียงพอแก่นักศึกษา	85	23.80
3. วิทยาลัยควรจัดให้มีห้องน้ำ-ห้องสุขาให้เพียงพอ แก่นักศึกษา	57	15.96
4. วิทยาลัยควรจัดที่พักผ่อนให้เพียงพอแก่นักศึกษา	43	12.04
5. วิทยาลัยควรติดเครื่องปรับอากาศ/พัดลมใน ห้องเรียนให้มากขึ้น	35	9.80
6. วิทยาลัยควรจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด อย่างสม่ำเสมอ	27	7.56
7. วิทยาลัยควรตรวจสอบสภาพความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	17	4.76

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกนกรัตน์ นาคहतัย

เกิดวันที่ 1 เมษายน 2501

สถานที่เกิด นครราชสีมา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 393/25 หมู่ 4 ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตราชบุรีบูรณะ
กรุงเทพฯ 10140

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
91 ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด
เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การเลขานุการ)
จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนคร
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2529 บธ.บ. (การจัดการทั่วไป) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2540 กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร